

Bejelentés és hirdetés

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 8

Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Cirkonádó 8-10. 8-53

NAPILÓ

Bejelentés és hirdetés

egyedlve 166 dinár
egy hónapra 66 dinár

Bejelentés
munka nap, hétfő és
szombat napokra is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 6.

303. SZÁM

SZERDA

December 31-ikén megkezdik működésüket az új városi rendőrhatóságok

Zsivkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszter rendelete

Beogradból jelenti az Avala: Zsivkovics Petár tábornok miniszterelnök-belügyminiszter kedden a közigazgatásról szóló törvény 55-ik szakasza alapján rendeletet bocsátott ki a városi rendőrhatóságok megszervezéséről azokban a városokban, amelyek nem székhelyei valamely bánásznak.

A rendelet első szakasza szerint a következő helyeken szervezendők rendőrelőjáróságok:

- Drávai bánás: Maribor és Celje.
- Szávai bánás: Bjelovar, Brod na Szavi, Varasdin, Karlovac, Koprivnica, Ogulin, Oszijek, Szent Szisak Szlavonszka-Pozsega és Szisak.
- Vrbászi bánás: Bihács.
- Tengeremelléki bánás: Mosztár, Travnik és Sibenik.

Dunai bánás: Velikakikinda, Velikibeckerek, Vrsac, Zemun, Kragujevac, Pancsevo, Senta, Szombor, Sztarakanizsa és Szubotica.

Drinai bánás: Vinkovci, Vukovár és Tuzla.

Vardari bánás: Bitoli, Velez, Gyakovica, Ohrid, Prizren, Prilep, Frisztina, Sztrmica és Sztip.

Azokban a városokban, ahol külön helyi rendőrségi szervezetek vannak, ezek 1929 december 31-iki hatállyal megszűnnek. Ahol a községek látják el a helyi rendőrlhatósági teendőket, ott az ügyek intézését ugyancsak 1929 december 31-ikén veszik át az újonnan szervezett városi rendőrelőjáróságok.

A hánok meg fogják tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a városi rendőrelőjáróságok december 31-ikén megkezdhesék működésüket.

sére messzemenő biztonsági rendszabályokat fogantatott és a legszigorúbb ellenőrzést rendelte el, hogy megakadályozza a múlt heti incidens megismétlődését. A parlament karzataira csak szigorú igazoltatás mellett és minimális számban engedték be a közönséget és elrendelték, hogy minden képviselőre állandóan ügyeljen a parlamenti őrség egyik tagja. Mindezeknek az intézkedéseknek végrehajtására azonban a köztársaság elnökeknek rendelkezése következtében nem került sor.

A szocialisták hétfőn este Varsóban négygyűlést tartottak és utána felvonulást akartak rendezni a lengyel főváros utcáin, a rendőrség azonban közbelépett és oszlatásra szolgáltatta fel a tömeget, amely rendben hazatért.

Sir Erik Drummond Szarajevóban

Dimitrije patriárka táviratilag válaszolt a Népszövetség főtítkárnak üdvözlétére

Az Avala jelenti Beogradból: Mint Szarajevóból jelentik, Sir Erik Drummond, a Népszövetség főtítkára kedden délután egy óra ötven perckor megérkezett Szarajevóba. A pályaudvaron a helyi hatóságok vezetői és a városi tanács tagjai várták a Népszövetség főtítkárat, akit a főispán helyettese és a polgármester rövid beszédben üdvözöltek.

Az üdvözlések elhangzása után Sir Erik Drummond kíséretével az Europa szállóba hajtatott, ahol bankettet rendeztek a tiszteletére. A banketten Iklaušics Gyóka főispánhelyettes közölte a Népszövetség főtítkárával, hogy Szarajevóban a közeljövőben megalakul a Népszövetség barátainak szekciója. Drummond a bejelentést örömmel vette tudomásul.

Kedden a délután folyamán a főtítkár látogatást tett az országos múzeumban, majd megtekintette a városházát, a török városrészt, a csilingvárat és az iparművészeti iskolát.

Dimitrije patriárka, akit Sir Erik Drummond, mint ismeretes, táviratilag üdvözölt, kedden a következő választáviratot küldte a Népszövetség főtítkárnak:

„Megemlékezését és üdvözlését a Jugoszláv fővárosban tett újbóli látogatása alkalmából hálással köszönöm. Ugy én, mint orszógtársam mindig örömmel emléksznék vissza az ön szremzlikarlevci-i látogatására. A nemzetközi béke érdekében kifejtett fáradhatatlan munkáját nagyra becsülöm. Sokat szenvedett nemzetem semmit sem áhít jobban, mint az Istennek tetsző béke megvalósulását a földön. Pravoszáv egyházunk, amely mindig hű maradt a Megváltó evangéliumához, örömmel üdvözöl minden szintre törekvő, amely a háború elhárítására és az Isten gyermekei közötti béke megteremtésére irányul. Önt is a béke fáradhatatlan munkái közé számítjuk és azt óhajtjuk, hogy Excellenciátat minél előbb ismét vendégként üdvözölhessük körünkben. Dimitrije.»

Angol-amerikai ellentétek a flottaeszerelés kérdésében

Macdonald és Hoover találkozásán nem jött létre megegyezés

Párisból jelentik: Az *Echo de Paris* feltűnést keltő értesüléseket közöl az angol-amerikai flottaegyezmény tárgyalásairól és amennyiben az *Echo de Paris* hírei igazak, arra lehet következtetni, hogy a tengeri leszerelés még koránt sem érkezett el a megoldás stádiumába. A lap értesülése szerint Macdonald és Hoover között lényeges ellentétek merültek fel az amerikai tárgyalások során. Hoover azt követelte, hogy Anglia mondjon le arról a jogról, hogy háború esetén idegen hajókat átkutasson és elkobozhasson. Követelte továbbá, hogy a megerősített flotta támaszpontokat, köztük

a halifaxi flottabázist is, romboltassa le. Macdonald nyomban közölte ezeket a kívánásokat Snowdennel, aki azonban elutasítván nyilatkozott az amerikai követelésokról és kijelentette, hogy a munkáskormány ilyen egyezményt nem tudna az angol közvélemény előtt indokolni, mert az amerikai követelés teljesítése a brit világbirodalom legfontosabb tényezőiről való lemondást jelentené.

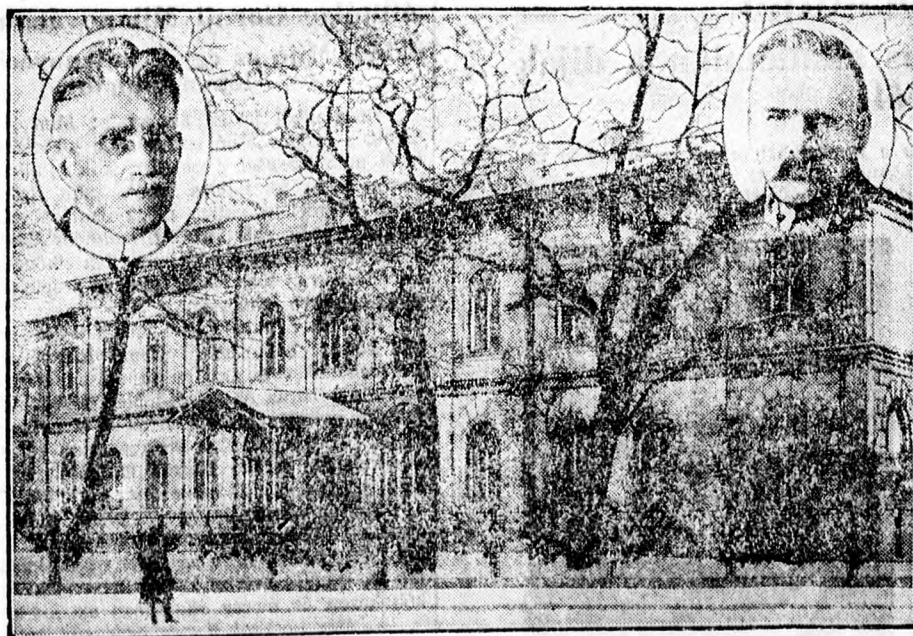
Macdonald elutazott Amerikából anélkül, hogy konkrét megegyezés létrejött volna, azonban a tárgyalásokat a két hatalom között még folytatják.

Ismét elnapolták a lengyel parlamentet

Nem engedélyezték a szocialisták felvonulását

Varsóból jelenti: A szejmnek kedd délután két órára összehívott ülését ismét nem lehetett megtartani.

a múlt héten olyan súlyos összefütközése támadt Pilsudszky tábornaggyal. A köztársasági elnök dekrétu-

A lengyel parlament épülete

A jobbsarokban Pilsudszky, a balsarokban Dasinszky elnök

ml. A köztársaság elnöke egy órával az ülés megnyitása előtt elnöki dekrétumot küldött Dasinszky szocialdemokrata képviselőnek, a szejm elnökének, akinek

ma elrendeli, hogy a szejm ülészakát újabb négy héttel el kell napolni.

Dasinszky elnök egyébként a parlament keddi ülés-

Nagytakarítás a szovjetkövetségeken

Berlinből is menekülnek az orosz diplomaták

Berlinből jelenti: Néhány nap óta Berlinben távozódik Reusemann, a Cseka ügynöke, akinek az megbízatása van a szovjetkormánytól, hogy a nyugateurópai szovjetkövetségeket tisztítsa meg a szovjetellenes elemektől. Reusemann volt az, akinek párisi megjelenésekor kitört a Bessedowski-botrány és Bessedowskinak, a párisi szovjetkövetség első tanácsosának Reusemann terroristái elől kellett éjnek idején menekülnie.

Reusemann Stalinnak a legbizalmasabb embere és az a megbízatása van, hogy Stalin valamennyi titkos ellenségét eltávolítsa és rendelkezésének még a követei is engedelmessé tartsanak.

Megjelenésének híre a berlini szovjet-diplomaták körében igen nagy rémületet keltett és megindult a szovjet hivatalnokok menekülése Berlinből. A német lapok nagyobb diplomáciai botrány kitérésével számolnak.

SENKI TÖBBET, HARMADSZOR!...

KRAUSZ SIMONT ÁRVEREZTÉK A BUDAPESTI ZÁLOGHÁZ VAGYONMENTŐ VÁSÁRJÁN

Hétfőn délután nyílt meg a budapesti Postatakarékpénztár ugynevezett »vagyonmentő vására«, amelyen kalapács alá került a híres Krausz Simon-féle magángyűjtemény. A tönkrement bankár önként bocsátotta árverésre milliókat érő kép-, szőnyeg-, szobor- és porcellángyűjteményét, amelynek világhírét mi sem bizonyítja jobban, minthogy Németországból, Franciaországból, Angliából, Hollandiából érkeztek özönével a katalógust kérő táviratok.

Amikor a kiállítást, a Lónyai-uccai zálogintézetben megnyitották, a közönség a nagytermet valóságos elözönlötte. Ember-ember hátán tolongott a széles lépcsőkön és a bejárat előtt, de még a szomszédos utcákban is sorfalat álltak a luxusautók. Az arisztokrácia, a pénzügyvilág legelőkelőbb tagjai fordultak meg a zálogház kiállítási termében. Itt ahol azelőtt csak szegény polgári egzisztenciák botorkáltak, kiválasztani egy kevéssé kopott félkabátot, ezüst órát, félig használt gramafont, most prémekbe burkolt, ékszerekkel tele aggatott dámák sétáltak körbe.

Akár egy Molnár premieren.
Vagy a Salon elegánsabb nyitányain.
Avagy egy lóversenyen.

Perszo a közönség azért vegyes. Rongyos művészek is eljöttek ide álmélnodni a valóban pazar kincsekben. Amit ez a különben könnyelmű fezőr egy dúsgazdag élet során összeharászott, sokszor túlfizetve a festőt, szobrászt, keramikust, most mind piacra kerül. Ki ad többet érte...

Pesti proccok — akiknek még van — nyüzsgőnek izgatottan, lornyonosan, hangosan és licitálnak bőszen. Nem a képernt.

Krausz Simonért.
Hogy elmondhassák:
— A Simi gyűjteményéből való...
Ezért és nem a kép művészi becséért verik fel ezekkel az árak.

Ha már itt tartunk: az árak borsosak. A középosztály gyermeke számára megfizethetetlen.

Munkácsy, Lotz, Sziinyei-Merse, László Fülöp, Barabás Miklós, Szüle Péter, Rippl-Rónai...
Csupa első klasszusi mester.
Remekművek.

És a gobelinek! Muzeum nem tudná megfizetni! Volt itt egy angol ur, hideg, faképu ügynök, valamelyik nagy londoni műkereskedés ágonca, az kaparintotta el a legszebb darabokat. Ötszáz pengőnkint szöktek fel az árak. A kis halak természetesen gyorsan kidölte.

— Senkitöbbet harmadszor!

A közönség észre se vette, hogy hátul, a terem mélyén, a szobrok és szőnyegek mögött, Lotz: Hajóvontatás című képe mellett ott állt maga Krausz Simon is. Csak pár percig időzött a teremben. Közvetlen a közelében állott egy lipótvárosi familia és arról beszéltek:

— Jó, jó, ez mind szép, de mennyit rakhatott félre ez a Simi?

— Ne fájjon neked az ő feje — mondotta fölényesen a családfő — ő már eldugta a maga félmillióját...

Szegény lecsuszott bankár, akinek legitimebb darabjai kerültek kalapács alá és kapkodták szét a kincseit a világ minden tájáról jött emberek, nem szólt semmit. Oda se figyelt. Egy képet nézett me-reven, előrecsuklott fejjel, egy kis, alig tenyérnyi olajfestményt; fekete óben keretben komoly, finom asszonyi fej, a szája körül jóságos mosollyal.

A szemében könnyek ültek. Olyan furcsa, groteszk, szinte kínos látvány volt a nagy Simon, a Csudálatos Simi: *siri!*

Még ezt a kis képet se tudta megmenteni... Az édesanyja arcképét...

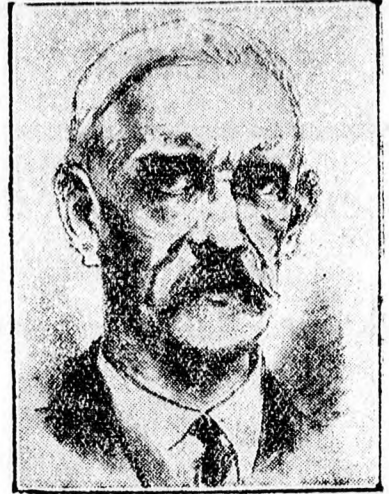
— Senki többet harmadszor!

A fölényes lipótvárosi pedig rengő tokával magyarázza:

— Bár a zsebemben lenne, amennyit ez eldugott a hitelezők elől!

(Tsin.)

Minden jel arra vallott, hogy az orvosi Nobel-díj odaítélése során heves harcra kerül a sor a svéd akadémiában, mert úgy Hopkinsnak, mint Eichmannnak erős pártja volt. Hopkins megjutalmazásának hívei azzal érveltek, hogy az ő jelöltjük már csak azért is megérdemli a díjat, mert mindössze negyvenkét éves és máris büszkesége az orvostudományak. A Hopkins párt azt hangoztatja, hogy a fiatal profesz-

Hopkins

szortól még rendkívül sok és értékes tudományos felfedezést remélhet a szenvedő emberiség, míg Eichmann, aki már hatvankétféves, aligha szárnyalja túl eddigi eredményeit.

A díjak odaítélésének céljából összehívott ülés, amely a legutóbbi napokban folyt le, igen viharos volt. Végül is úgy döntöttek, hogy az orvosi Nobel-díjat két részre osztják és a jelölteknek mintegy százezer-százezer svéd koronát juttatnak.

Kivonult a centrum a német birodalmi gyűlésről

Bonyodalmakkal fenyeget a házassági törvény reformja

Berlinből jelentik: A német büntető törvénykönyv reformja, amely többek között a válást is megkönnyíti, kedden súlyos incidensre adott alkalmat, amelyek messzesem politikai következményei lehetnek.

Kleist prelátus, a néppárt vezére, bejelentette, hogy minden erejével küzdeni fog a válás megkönnyítése ellen. Kedden a centumpárt részéről is megindult a harc és a birodalmi gyűlés ülésén Bell centumpárti képviselő deklarációt olvasott fel, amelyben bejelentette, hogy a centumpárt tiltakozott a birodalmi kormánytól a házassági törvény megreformálása ellen. A birodalmi kormány részéről a tiltakozásra nem kaptak választ és ezután nem áll módjukban résztvenni a birodalmi gyűlés munkájában. Elhatározták, hogy amíg a birodalmi kormány részéről választ nem kapnak, távol maradnak a birodalmi gyűléstől.

A deklaráció felolvasása után a centumpárti képviselők elhagyták az üléstermet.

A zagrebi detektív gyilkosát állítólag Gornji Milanovácon látták

Babics Mijo az egyik milanováci vendéglőben mulatott

Beogradból jelenti az Avala: Mint Zagrebból jelentik, a Babics Mijó sófőr ellen kibocsájtott körözlevél után Pospisil Zvonimir sófőr ellen is körözlevélet adtak ki. Babics Mijót, mint ismeretes, Kec Josp zagrebi detektív meggyilkolása miatt körözik, Pospisilt pedig azért, mert Hranilovic Márkóval együtt támadásban és több lövést adott le a detektívre és a kíséretében levő rendőrré.

Pospisil Zvonimir 1904 január 9-ikén született, nőlen, római katolikus. Személyleírása a következő: 167 centiméter magas, meglehetősen erős, zömök tartású, haja barna és balról-jobbra fésült, szeme sötét, rövidre nyírott bajszú visel és a gyilkosság napján sárga rövid borkabátot, világos színű zöldszalagos vadászkalapot, sötéte kockás harisnyát és magasszárú cipőt viselt. Pospisil rendszerint borkabátban jár.

Mint a beogradi Pravda jelenti, Babics Mijó sófőrt, aki Kec Jospif detektívet megölte, hétfőn állítólag Gornjijmilanovácon az egyik ottani vendéglőben látták. A jelentés szerint Babics a vendéglőben feltűnően költözött és részeg állapotban ezt kiáltotta:

— Meg fogjátok ti még emlegetni azt a Mijót!

A csendőrség emberei igazolásra szállították fel a részeg embert, aki azonban szabályszerűen igazolta magát, mire elbocsátották. A csendőrség csak másnap értesült arról, hogy a gornjijmilanováci ismeretlen személyleírása mindenben megegyezik Babics Mijóval. A csendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást, mert nem tartják lehetetlennek, hogy a zagrebi detektív gyilkosa Gornjijmilanováci környékén bujkál.

Folytatódnak a verekedések a bécsi egyetemeken

A tudományegyetemen inzultáltak a zsidó és szocialista érzelmi hallgatókat

Bécsből jelentik: Kedden a technikai főiskoláról a tudományegyetemre is áttértek a diákverekedések.

A német nacionalista diákok kiverték az egyetem aulájából a zsidó és a szocialista érzelmi hallgatókat, majd sorfalat álltak az egyetem előtt és a zsidó és szocialista érzelmi diákoknak közöttük kellett elhalad-

niok, miközben a nacionalista diákok ütlegelték a kivonulókat.

A verekedés további folytatásának megakadályozására a rendőrség is beavatkozott és a nacionalista diákokat a Ring másik oldalára szorították vissza. A verekedők fajvédő dalokat énekelve farkasszemet néztek a rendőrökkel, majd szétszórtak.

Egy holland és egy angol orvostanár nyerték az orvosi Nobel-díjat

Heves vita a svéd tudományos akadémián a díjak odaítéléséről

Berlinből jelentik: A stockholmi tudományos akadémia erre a célra kiküldött bizottsága a napokban döntött az orvosi Nobel-díj odaítéléséről.

A Nobel díjat, mint ismeretes, Nobel Alfréd, a világhírű svéd kémikus alapította. Nobel 1833-ban született Stockholmban és 1896-ban San Remóban halt meg. Ő találta fel azt a módszert, amelynek segítségével a nitroglicerint gyári uton tömegesen lehet előállítani. A találmánynak ugy hadászati, mint ipari szempontból óriási jelentősége volt, mert lehetővé vált a dinamit és a robbantó zselatinok számos fajtájának nagy mennyiségben való előállítása. Nobel, aki nemcsak elsőrangú kémikus, hanem kiváló üzletember is volt, maga alapított gyárakat találmánya kihasználására és gazdag emborként hunyt el. Vagyona kamatait végrendeletében egy róla elnevezett alapítványra hagyta, olyképen, hogy abból évente öt, mintegy 150—200.000 svéd koronányi jutalom jusson azoknak, akik a fizika, a kémia, a fiziológia, az irodalom és a nemzetközi béke megteremtése terén abban az évben a legértékesebb munkódot fejtették ki. A fizikai, kémiai, fiziológiai és irodalmi díjak a svéd tudományos akadémia, a békédíjat pedig a svéd Storting egy ötagú bizottsága ítéli oda.

Az idei fiziológiai Nobel-díj legkomolyabb jelöltjei sir Frederic Gowland Hopkins, a cambridgel egyetem orvostanára és Christian Eichmann holland orvostanár. Mindketten a rákkutatás és a vitamintan terén végzett értékes tanulmányaikkal tették ismertté

nevüket a nemzetközi orvosi irodalomban és különösen Eichmann szerzett kitünő nevet a veszedelmes kór leküzdésére indított harcban.

Eichmann

A kis banándugótól

O a legnagyobb
O-lámpás készülékig
nálunk
minden híres rádiócsikk
kapható!

Konrath D. D., Subotica
valamint összes fiókjai és viszontelárusítói

Árvaszék helyett gondnoksági bizottság

Az új polgári perenkívüli eljárásra vonatkozó törvényjavaslat megengedi a városoknak, hogy a mostani árvaszékek helyett gondnoksági bizottságot állítsanak fel

Dr. Ignjatovics Nikola, a noviszadi felebbviteli bíróság elnöke nyilatkozik az új törvénytervezetről

A perenkívüli törvényt előkészítő bizottság öt heti munkásság után, szombaton fejezte be az igazságügy-minisztériumban működését. A törvényelőkészítő bizottságnak dr. Ignjatovics Nikola, a noviszadi felebbviteli bíróság elnöke is tagja volt, aki hétfőn tért vissza Noviszadra és fogadta a Bács megyei Napló munkatársát, aki előtt a jogszivfágot és a nagyközönséget egyaránt érdeklő nyilatkozatot tett a bizottság működéséről, az új törvénytervezetről, a vajdasági önkormányzati árvaszékek működéséről, az új végrehajtási törvénytervezetről és egyéb az új törvénnyel kapcsolatos igazságügyi problémákról.

Dr. Ignjatovics a következőket mondta:

— A polgári perenkívüli eljárást szabályozó törvényt előkészítő bizottság október elsején kezdte meg Beogradban az igazságügy-minisztériumban működését. A tanácskozás öt héti tartott és a törvénytervezet első olvasásával ért véget. Az igazságügy-miniszter nevében dr. Eisner Bertholt, az igazságügy-minisztérium törvényelőkészítő osztályának főnöke üdvözölte a bizottság tagjait, amelynek elnökévé a bizottság dr. Sova Slavoljub zagrebi bírái táblái nyugalmazott elnököt, mint a bizottság legidősebb tagját választotta meg, aki egyúttal előkészítette a perenkívüli eljárásra vonatkozó törvénytervezetet és annak előadója is volt. Dr. Sova terjedelmes jelentésben ismertette a törvénytervezetet és kérte, hogy azt a tárgyalás alapjául elfogadjuk.

— Én mindjárt a tárgyalás megkezdése előtt, indítványt tettem, hogy a vajdasági közjegyzők szervezete részéről elkészített törvénytervezetet fogadja el a bizottság tárgyalási alapul. Indítványoztam, hogy a Vajdaságban levő és ott kitűnően bevált árvaszéki intézményt terjessze ki a bizottság az egész országra, mert a modern igazságszolgáltatás elve, hogy a bíróságokat minél jobban tehermentesítsék és a bíróságok hatásköréből el kell vonni mindazokat az ügyeket, amelyek nem szigorúan igazságügyi természetűek és amelyek elintézését nem kell okvetlenül bírásra bízni. Ezek azok az ügyek volnának, amelyeket a Vajdaság területén ezidőszerint az árvaszékek intéznek. Több mint ötven éven át bevált intézménye ez a közigazgatásnak és ez a körülmény eléggé igazolja hogy az árvaszéki ügyeket a közigazgatási hatóságok is elintézhetik, amint a multban intézték és a jelenben is közmegelegedésre intézik.

— Megindokoltam álláspontomat azzal is, hogy az eredeti tervezet elfogadásával, a bíróságok különösen a Vajdaság területén, túl volnának terhelve s lehetetlen volna az ügyeket elintéznük, mert a bíróságok eddigi munkája is teljesen leköti a bírósági személyzetet.

— Felhoztam indítványom indoklásául, hogy több városban külön árvaszék van külön hivatalnoki karral, fogalmazókkal, segédszemélyzettel, sőt több árvaszék külön számvétséggel is rendelkezik. A Vajdaságban több olyan árvaszék van, amelynek évente 5000—10.000, sőt ennél is több ügye van és ha mindezeket az ügyeket átmennek a vajdasági bíróságokhoz,

ez oly megterhelhetést jelentene a bíróságra, hogy az egész vajdasági igazságszolgáltatás súlyos veszélybe kerülne.

— Előadtam, hogy a vajdasági járásbírók egyik-másikánál, így többek között a noviszadi járásbírósnál ezidén már huszonnégyezer ügyszám van és vannak vajdasági járásbírók, ahol csak egyetlen bíró működik és kénytelen ellátni az összes járásbírói ügyeket. Ezeket az ügyeket csak abban az esetben lehetne a vajdasági bíróságok hatáskörébe utalni, ha a bírósági személyeket lényegesen megszáporítandák, pedig erre nincs kilátás. Fuákiul pedig a perek elintézése nagy késedelmet szenvedne, amely komolyan veszélyeztetné a külföld előtt is hitelünket.

— Hivatkoztam pénzügyi okokra is, mert ha a törvénytervezet eredeti formájában volna törvényé, úgy minden járásbírósnál legalább is egy új bírói állást és így a Vajdaságban huszonhét új járásbírói állást kellene szervezni, ami az állami költségvetés érzékeny megterhelését jelentené. Míg ha az árvaszéki intézmény továbbra is azokat az ügyeket, amelyeket eddig kifogástalanul intézett, ez az államnak nem kerülne semmibe, miután az árvaszéki ügyeket a városi és önkormányzati tisztviselők intézik és az árvaszéki ülnöki tisztségek pedig tiszteletbeli állások.

— Nyomatékosan hangsúlyoztam, hogy dr. Sova törvénytervezetének elfogadása valóságos katasztrófa volna a vajdasági igazságszolgáltatásra és előre látva az igazságszolgáltatásra való káros következményeit, kötelességemnek tartottam ezekre már jóelőre rámutatni és ezekért a felelősséget magamról eleve elhárítani.

— Ami pedig a vajdasági közjegyzők által elkészített javaslatot illeti, hivatkozom a közjegyzők tervezetének indoklására és főképen arra a körülményre, hogy az általuk elkészített törvényjavaslat a Vajdaság területén most is érvényben levő törvény alapján készült, amely törvény harmincöt éve van érvényben a törvény hiányait és hibáit időközben pótolták, úgyhogy ez a törvény a mi viszonyainknak teljesen megfelel. Az a meggyőződésem, hogy ha az ország egy részében van egy ilyen teljesen kipróbált jó törvény nincs ok azt megváltoztatni és oly törvénytervezetet elfogadni, amely a gyakorlatban nincs kipróbálva.

— Felszólalásommal kapcsolatban nagyobb vita kezdődött és a törvényelőkészítő bizottság tagjainak többsége azt a véleményt képviselte, hogy nem lehet az országra kötelezővé tenni, hogy az árvaszéki ügyeket a közigazgatási hatóságok intézzék és abban állapodott meg a bizottság többsége, hogy az árvaszéki intézmény felállítását nem teszik kötelezővé az egész országra, hanem az egyes városokra bízzák, vajjon hajlandók-e »gondnoksági bizottságok«-at szervezni, amelyeknek ügy és hatásköre azonos az árvaszékekével. Nevezetesen, amennyiben egyes nagyobb városok kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy szükséges személyzettel ellátják az árvaszéki ügyeket és felelősséget vállalnak a kiskorúak és gondnokoltak vagyonáért, akkor a városok kérésére ezekben az

esetekben az igazságügy-miniszter megengedheti ilyen árvaszékek szervezését, amelyeknek neve gondnoksági bizottság lenne és hatáskörük mindenben azonos volna a mai árvaszékekkel.

— A másik rendelkezés, amit sikerült az átmeneti intézkedések közé felvételtem, az, hogy az egész perenkívüli törvénynek, a hagyatéki eljárásra, a gondnoksági ügyekre, az örökbecfogatási ügyekre és a törvényesítésre vonatkozó rendeletek, a noviszadi felebbviteli bíróság területén, tehát a régi Vajdaság területén csak a polgári perrendtartásról szóló törvény meghozatala után lépnek életbe, ami azt jelenti, hogy addig a jelenlegi árvaszékek a most érvényben lévő törvények értelmében járnának el továbbra is.

— Ha nem is fogadta el a bizottság alapul a közjegyzői törvénytervezetet, a tárgyalás folyamán indítványomra ennek a törvénytervezetnek sok intézkedése és rendelkezése belkerült a törvénytervezetbe.

— Az új polgári perrendtartás életbeléptetésére vonatkozó törvénytervezet szintén elkészült és ezen tervezet értelmében a polgári perrendtartás 1931 január elsején lépne életbe. Ugyanakkor lépne életbe a perenkívüli törvény és a végrehajtási eljárásra vonatkozó törvény is, amely utóbbit most második olvasásban tárgyal egy másik bizottság.

— A végrehajtási törvény fontos ujítása, hogy megszűnnek a bírósági végrehajtói állások. Az új törvény teljesen a modern osztrák törvény mintájára készült. Az új törvény értelmében a végrehajtásokat a törvény életbeléptetése után, többé nem a bírósági végrehajtók, hanem a bírósági tisztviselők végzik és ennek különösen az lesz a jelentősége a közönség szempontjából, hogy olcsóbb lesz a végrehajtás fogatatosítása.

— Arra való tekintettel, hogy a Vajdaság területén a végrehajtói díjak és a végrehajtási költségek nincsenek egyöntetien megállapítva, miért is indítványoztam, hogy a végrehajtási díjakról új külön törvény intézkedjék. Az igazságügy-miniszter felhatalmazott engem, hogy rendelkezésemmel szabályozzam a végrehajtási díjak megállapítását, hogy a bíróságok ezentul egységesen járassanak el. Már elkészítettem az erre vonatkozó tervezetet és azt a felebbviteli bíróság elnöki tanácsa elé fogom terjeszteni.

— A törvényelőkészítő bizottság decemberben második olvasásban tárgyalja a perenkívüli törvénytervezetet s ezen a tárgyaláson szintén részt veszek.

— A közjegyzői törvény elkészítésére kiküldendő bizottság januárban ül össze és ennek én is tagja vagyok.

Bátran ment a halálba Habibullah

Nadir kán az elrejtett kincseket keresi

Londonból jelentik: Allahabadból jelentik a Daily Mail: Habibullah, a »bandita- király« bátran ment a vesztőhelyre. Erős katonai fedezettel vitték őt és minisztortársait a fellegvárból a kabuli repülőtérre az összegyűlt tömeg átközdése közben. Bár nagyon hi-

Habibullah

deg volt és esett az eső, a »bandita- király« reszketés nélkül, mosolygva várta végét. Egyetlen elítéltek sem kötötték be a szemét. Reggel hét órakor harangszó jelezte, hogy a trónbitorlón és társain végrehajtották az ítéletet.

Nadir kán a Kabultól északra fekvő hegyekben keresi Habibullah kincseinek rejtékelyét, amelynek titkát »a vízhold fia« magával vitte a sirba. A közhí szerint többmillió értékű ékszert rejtett el a bandita király.

Uj szabályrendelet készül a vajdasági városok részére

A fővárosi szabályrendelet alapján dolgozzák ki a javaslatot

A községi törvény kiegészítéséről és az állam új elnevezéséről szóló törvény következtében a városok rövidesen módosítani fogják szervezési szabályrendeleteiket. A városok szövetsége ebben a kérdésben úgy határozott, hogy a szabályrendeleteket egységes alapokra fekteti és alapul azt veszi, amely most készült el a főváros számára. Beograd város új szabályrendelete a legmodernebb szellemben készült és a legmodernebb céloknak megfelelően oldja meg a kommunális problémákat.

Beograd szabályrendeletét a beogradi községi bíróság készítette a törvényben előírt kereteken belül. A régi Szerbia területén a városok önkormányzati joga teljesen alá volt vetve a tartománynak, a Vajdaság területén viszont még ma is érvényben van az a törvény, amely szerint a városok önkormányzati szabályrendeletét az uralkodó szentesíti és a városok a szabályrendelet keretein belül teljes önállósággal rendelkeznek. Szerbiában 1921-ig a városok szabályrendeletére sohasem alkalmazták a statutum kifejezést, mert ez ellentétben állott az érvényben levő törvényekkel és jogszokásokkal. Csak 1921-ben kezdték meg a városok önálló szabályrendeletének kidolgozását és érvényesítését.

Beograd város új szabályrendelete három részre oszlik: az első rész a községi szolgálat szervezését, a második a városi tisztviselők státusát foglalja magába, míg a harmadik rész ideiglenes rendeleteknek van fenntartva. Az első rész kidolgozásánál a szolgálat felosztásának kérdése volt a legfontosabb. Beogradban ebből a szempontból eddig semmiféle szabály sem állt fenn. Az osztályok és igazgatóságok számát csökkentették. Az igazgatóság (direkcija) továbbra is ugyanazzal a hatáskörrel rendelkezik, mint azelőtt, ezt a hatáskört azonban kiterjesztették a villamos és világi igazgatóságra, valamint az új városi takarékpénztár igazgatóságra is. Az eddigi tizenkét osztály közül mindössze négy maradt meg: az általános, a közegészségügyi, a bírói, valamint a gazdasági és pénzügyi osztály.

Az új beosztás igen egészséges elgondoláson alapul. Ezt bizonyítja, hogy az általános osztályba tartoz-

nak mindazok az ügyek, amelyek a községi adminisztrációt érintik. A közegészségügyi osztály humánus küldetést végez. A bírói osztály azokkal az ügyekkel foglalkozik, amelyek a városra, mint ítélőszékre tartoznak, a negyedik osztály a gazdasági és pénzügyekről gondoskodik. Ezeken kívül van két osztály, amelyek a szabályrendelet szerint nincsenek különválasztva és csupán ideiglenes megbízásúak. Az egyik ilyen osztály a városi szolgálat valamennyi technikai ügyét összefoglalja. Ide tartozik a mérnöki kar, a katasztrális hivatal, a vízvezeték felügyeletének osztálya, vagyis minden olyan technikai munka, amely a városban a föld fölött, vagy a föld alatt történik. A másik külön osztály az elsőfokú iparhatóságok felel meg, amennyiben felügyeletet gyakorol a városban működő ipartelemek, gyárak és műhelyek fölött. Az európai nagyvárosok mintájára Beograd egy hetedik osztályt is létesített, amely a város pénztét kezeli és mindazokat a pénzügyi ügyeket intézi, amelyek a város vagyonának gyarapítására alkalmasak.

A szabályrendelet második része, amely a tisztviselői kar besorozását és tagjainak számát határozza meg, a tisztviselői törvény szellemében készült el. A statutum szerkesztője elsősorban azt tartotta szem előtt, hogy a közhivatalnokok egyenrangúak legyenek az állami hivatalnokokkal, hogy az egyforma hatáskörrel megbízott tisztviselők szintén egyenrangúak legyenek és csak akkor történjenek megkülönböztetések, ha ezt a szolgálat megkívánja. A szabályrendelet készítője igyekezett a tisztviselőtörvény felhasználható részeit átdolgozni és úgy megfogalmazni, hogy minden félreértést elkerüljenek. Az állások javadalmazásánál az új szabályrendelet megszüntette a hét kategóriát és a hétféle fizetést, amely szükség szerint esetleg háromféle pótlék lesz. A pozíció szerinti fizetés nincs szigorúan köve a kategóriához, a különféle kategóriába tartozó tisztviselők között nem áll fenn már az a fizetési különbség, mint eddig és az eddigiektől eltérően a kategóriák egymástól teljesen függetlenek. A pozíció után járó fizetés szigorúan az álláshoz van köve és mindaddig nem változik, amíg a tisztviselő pozícióját nem változtatja.

— Értetted?

Még nem, felelte, majd büszkén tette hozzá, de tudtam, mit akar mondani.

— Honnan?

A meginterjúvult erre a kérdésre már nem tudott megjelenni, de mi tudjuk, honnan érte a kis tanítvány, hogy mit akar az idegen kisasszony. A precíz és tervszerű gesztusokból érte. Az ovodai oktatásban egyébként is a gesztikuláció a fontos. A gyermek vizuális képzelet és látásmemóriája a legerősebb. Ennél a pontnál lehet legkönnyebben megfogni a forrongó, tévelygő gyermekfantáziát.

*

Mindent összevetve: a szubotica francia óvoda felállításával megbecsülhetetlen szolgálatot tettek a kezdeményezők nemcsak a francia kulturának, hanem azoknak a szülőknek is, akik tisztában vannak ugyan a nyelvtanulás fontosságával, de anyagi helyzetük nem engedte meg a francia nevelőnő luksuszát.

Végre egy intézmény, amelyet egyformán nyereségtelként könyvelhet el a francia kultúra szerelmese, a Szubotica fejlődéséért drukkoló lokalpatrióta és a középosztálybeli szülő, akinek gyermekét a Prokesch-ház második emeletén francia nyelvre és francia izlésre fogják.

(d)

Uj gépgyár Noviszadon

Elkészült a Hofherr—Schrantz-cég noviszadi gyártelepe — Ezentul az országban készülnek a Hofherr-féle kiségek

A Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth gépgyár, amely Középeurópa egyik legtekintélyesebb gépgyári cége s ezenkívül angol, magyar és amerikai gépgyári cégeket is képvisel Jugoszláviában, Noviszadon a Futaki-uton, a régi Aschenbrenner-féle telepen minden ízében modernül berendezett gyártelepet létesített, amely ezentul mindazokat a kiségeket fogja előállítani, amelyek eddig külföldről kerültek be az országba.

A gyárban egyelőre a már oly elismerten bevált Hofherr-féle kiségeket, ugymint morzsolókat, szecskavágókat, répavágókat, darálókat, tisztító gabonarostákat, vetőgépeket, elevátorokat, mentőszekrényeket, vetőmagtisztító gépeket és más mezőgazdasági kisépet fog gyártani. Komolyan foglalkozik azonban a cég azzal a tervvel, hogy bécsi és budapesti nagy gyártelepei mellett Noviszadon a gyár jugoszláviai igazgatóságának székhelyén nagyszabású modern gépgyárat létesít, amely a mi agrárszágunkban képes lesz mindazokat a gépeket előállítani, amelyekért ma megszámlálhatatlan milliók mennek ki külföldre.

Ennek a mindenképpen nagyjelentőségű gazdasági eseménynek még az a fontos jelentősége is van, hogy máris a kezdet elején, több mint száz munkás kap állandó foglalkoztatást, de a gyár reméli, hogy a munkások számát már a tavasszal néhány száza fogja szaporítani.

Kedden délelőtt a pénzügyminisztérium kebelében működő vámvezérgazgatóság és a kereskedelmi minisztérium kiküldött bizottsága hivatalosan megtekintette a Hofherr gyár noviszadi telepét, hogy meggyőződjön arról, hogy a vámentesen behozott gépeket tényleg a gyári üzem céljaira használták fel s megtekintse a legújabb vajdasági gépgyárat. Ehhez a műszaki bejárásához a gyár a sajtó képviselőit is meghívta. A pénzügyminisztérium vámvezérgazgatósági részéről Urosevics Milan főinspektor, Lukics Iván és Trajkovics Szevén inspektorok, a kereskedelmi minisztérium részéről Nikolics Pavle inspektor és Matics Dusan mérnök, a noviszadi kereskedelmi, gép- és iparkamara részéről dr. Obuljen Miho titkár, az Inspekcija Rada részéről Szavkov Lázár mérnök, a noviszadi elsőfokú iparhatóság részéről Jurisics Andrija rendőrkapitány, a városi tanács részéről Nerandzics Szevén gépészmérnök, a noviszadi városi tüzoltóság részéről Polit György főparancsnok és mások voltak jelen. A cég részéről pedig László Sándor, a Hofherr és Schrantz cég vezérgazgatója, Elek Jenő, a cég jugoszláviai igazgatója, Schönn Fritz, a gyár központi műszaki igazgatója, Lob György központi mérnök, Preics Ottó mérnök, oszljeki hírközlési és dr. Handler Zsigmond ügyvéd, a cég jogtanácsosa voltak jelen.

Ugy a szakértők, mint a vendégek egyértelműen megállapították, hogy a Hofherr gyártelep létesítésének kimondottan nagy jelentősége van a hazai gépgyártásra.

Az új gyár már hétfőn meg is kezdi működését.

Parlez-vous français?

Megnyit a szubotica francia ovoda, ahol harminckét kislányt és kislányt nevelnek francia szóra és francia izlésre

Prokesch-ház második emelet. Az öreg lépcsőház füstös csendjét tizenkét óra tájban szokatlan nyüzsgés és zaj veri fel, négy-hat éves kislányok, kislányok számolnak be lelkendezve a komoly érdeklődést tanúsító felnőtteknek arról, hogy mi minden történt a szubotica francia óvoda délelőtti óráin. Az apák, anyák és frajlajnok egyáltalán nem színeltek érdeklődéssel hallgatják a referádákat a délelőtti játékorák szenzációiról. Mi mindent tett a messziről jött tanítókisasszony, aki ugyan idegen nyelven beszél, de olyan barátságosan mosolyog apró tanítványaira, hogy a szeretetnek és a gyöngédségnek ezt az eszperantóját nemzetiségre való különbség nélkül megértik a kis szubotica elemistajelőttek.

*

Annyi terv, kezdeményező ötlet, hírlapi harangszó és előzetes jelentés után végre a megvalósulás stádiumába jutott a szubotica francia óvoda megszervezésének ragyogó gondolata. Az újság publikumának való bemutatás sablonos aktusának keretében talán nem is szabad ennek az intézménynek a jövő felé tendáló jelentőségével foglalkozni. Mégis meg kell állapítani, hogy a francia óvoda szinte felbecsülhetetlen lehetőségeket nyújt a francia nyelv népszerűsítésére, a francia izlés, a francia műveltség és a franciás nevelési rendszer terjeszkedésére. Hányan sóhajtának fel csüggedten, amikor a nyelvtudás fontosságáról, a többnyelven való beszélés előnyeiről van szó:

— Hja, kérem, pénzkérdés az egész. Sajnos, nem vagyok abban a helyzetben, hogy francia nevelőnői vegyek a gyermekem mellé.

Hát ezek a sóhajok — legalább is Szubotican — november harmadiki hatállyal elvesztették létjogosultságukat. November harmadikán nyílt meg ugyanis a szubotica francia ovoda. Havi kétszáz dinár a mai viszonyok között egyáltalán nem jelentéktelen összeg, de ha a francia nyelvtudás felbecsülhetetlen értékű nézzük, felülkerekedik az a meggyőződés, hogy minden szülőnek, aki csak valamennyire nélkülözheti ezt az összeget, francia szóra kell fognia a kislányt vagy kislányt, mert ezzel minden másnál értékesebb, tartalmasabb ajándékot rezervál a számára.

*

A mai idők kiméletlen és gázoló tempójában érzésesen fontos, hogy olvassunk produkálni, amit más nem tud, vagy amit csak kevesen tudnak. Fran-

ciál aránylag még mindig kevesen tudnak, különösen ezen a tájon, noha a propaganda és a szükség felismerése már itt is termett némi eredményt. A francia klubok közel hozták egymáshoz azokat, akiknek a gyermekszoba lehetőséget nyújtott a francia nyelv elsajátítására. De ez edeskevés. A nagyvilágban ötvenmillió ember beszél francián és Szubotican a négy-éves kislány havi kétszáz dinárért a szó szoros értelmében játszva tanulhatnak meg Páris nyelvén. Ez már sokkal, sokkal több.

*

Az ovoda egyelőre ideiglenes helyiségbe költözött, hogy minél előbb megkezdhesék a munkát. Három tágas, világos szoba a második emeleten. Az előszobában apró kabátok lógnak katonás rendben. Ebben a pillanatban ront ki a hallgatóság. A hallgatóság délelőtt kilenctől tizenkettőig hallgatta az egyelőre érthetetlen nyelven tartott egyelőre érthetetlen magyarázatot, a három-hétéves hallgatóság azonban mégsem unatkozott. A második napon sem. Izgatottak, játékos kedvűek és tele vannak várakozással. A mamák holdogán csokolkák össze őket és a kicsik az ajtóban már így buszuznak:

— Bon jour, Mademoiselle ...

*

Harminckét növendéke van az ovodának. Egyelőre. Az ovónon kívül egy szerbül és magyarul beszélő dajka segít a kicsinyek öltöztetésénél és elhelyezésénél. Példás rend és tisztaság, mindenütt. A tanteremben gyermekméretekre szabott asztalok, parányi székek és alacsony katedra. A méretek liputiak, de első pillantra szembetűnik a franciás izlés, amely a három szoba minden hutordarabját a legtetszősebb és legpraktikusabb helyre és helyzetbe parancsolta.

A tanteremmel szomszédos helyiséget játékszobának rendezték be. A nevelési elv a lehető legmodernebb és legpraktikusabb. A szuboticai gyerekek egy vagy másfél év múlva minden grammatikai gyötrés és pedagógiai inkvizíció nélkül franciául fognak beszélni. Helyesen, érethetően, szinte párisian.

Hát nem gyönyörű?

*

A kijáratnál meginterjúvultam egy hároméves növendéket.

— Mit tanultatok ma?

— Az ovónéni magyarázott.

A Bácsmegeyi

NAPLÓ-RA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a

könyvek kedvezményekben

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és széppé tesznek, gyakran már a pompás üdítő Chlorodont-fogkrém egyszeri használata után. A fogak bedörzsölés után gyönyörű elefántcsontfényben ragyognak, még az oldalrészek is, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtéjű Chlorodont-fogkefét használjuk. Tubus Din. 8.— Nagy tubus 13.— Fogkefék Din. 20.— Leo-Werke A.-G., jugoszlavia vézerképviselete: Tvrnice Zlatorog, Maribor.

Thomas nem tudja megoldani a munkanélküliség kérdését

Csalódást keltett az angol főpecsétőr parlamenti beszéde

Londontól jelentik: Thomas főpecsétőrnek, a munkanélküliség leküzdésére alakított tárca miniszterének az alsóházban mondott hétfői beszéde mindenütt feltűnően hívős fogadtatásra talált. A munkanélküliség enyhítésére irányuló tervei sem az ellenzéken, sem a munkáspártban nem találtak helyeslésre. Általános az a vélemény, hogy a munkanélküliség siralmas helyzetében belátható időn belül alig várható javulás és hogy a munkanélküliség száz-ezrei megint csak kenyér nélkül maradnak a téli hónapokra.

Thomas

Lloyd George már a hétfői vita során élesen kritizálta Thomas beszédét, amelyet kicsinyesnek mondott és azt hangoztatta, hogy a legtöbb terv a levegőben lóg. Hasonlóan éles kritikával részesítette a főpecsétőr kijelentéseit Maxthon képviselő is.

— Még ha a munkás kormány bizonyosra is veszi — mondta Maxthon — hogy legalább husz évig marad hatalmon, akkor is ki kell használnia minden pillanatot, hogy megoldja a munkanélküliség szörnyű problémáját.

Az egész polgári sajtó egyhangulag megállapítja, hogy az összes pártok, annak ellenére, hogy Thomas főpecsétőrtől nem valami sokat vártak, még így is csalódtak és egyenesen csodálkozva hallgatták a főpecsétőr előadását a munkanélküliség elleni küzdelemről. A lapok rámutatnak arra, hogy a kormány legesillogóbb ígéreteiből öt havi kormányzás után főformán semmit sem tudott valóra váltani. A Daily News hebizonyítottak látta, hogy Thomas teljesen képtelen a vállalt feladat megvalósítására és sürgeti a kormányt, hogy állítsa öt más helyre, mert ezt a fontos pozíciót nem tudja betölteni.

A szocialista Daily Herald szerint a helyzet javulását nem lehet egy szempillantás alatt várni; a liberális és konzervatív kormányok hűnös mulasztásai oly súlyos helyzetbe hozták az angol ipart, hogy az súlyosan beteg emberhez hasonlít, aki csak fokozatosan kaphat erőt.

„Egy csatavesztés még nem elveszett háború”

A német népszavazás elrendelése kellemetlen tüntetés a kormány ellen
A német nemzeti párt győzött s mégis válságba került

(Berlini tudósítónktól). A német népközdeményezősi eljárás végleges eredményét csak november hatodikán hirdetik ki, azonban annyi már most is megállapítható, hogy míg a városi választók 91—92 százaléka állást foglalt Hugenberg és fegyvertársai ellen, a falusi választóknak több mint tíz százaléka kérte a népszavazás elrendelését s így sikerült elérni, hogy az

összszállt a legobskurább jobboldali radikálisokkal, Hitlerrel és Seidlével a Young-egyezmény elgáncsolására.

Hindenburg elnökké választása óta nem volt ilyen méretű politikai kampány Németországban.

Ujságok százai követelték napról-napra, hétről-hétre a népszavazást. Körmenetek, népgyűlések, filmek.

Hitler, Hugenberg, Seidlé
a német népszavazási akció vezetői

Összes választók tíz százalékánál egy töredékkel több nyilatkozott a népszavazás elrendelése mellett, tehát az alkotmány értelmében azt el kell rendelni.

Bár forma szerint a Hitler-Hugenberg és Seidlétrió agitációja győzelmet aratott, ez a győzelem mégis megsemmisítő veszteség a német nemzeti pártra.

A német alkotmány értelmében egy kérdés fölött népszavazást kell elrendelni, ha a választók tíz százaléka kéri ezt. Hugenberg kezében van a legnagyobb német filmvállalat, ő az elnöke a legnagyobb vasipari koncernjének s vezére a német parlament második legnagyobb pártjának; a német nemzeti pártnak. Ez a Hugenberg

Manőverezés Hindenburg nevével. A demagógia orgánját iltte.

Nincs hatásosabb fegyvere a demagógiának ennél a jelszónál: **nem fizetni!**

Fizetni senki sem... Se az egyes, se a tömeg. Se a magánember, se a nép.

Erre számított Hugenberg és arra, hogy a nép nem áll csupa képzett közgazdászából s nem tudja megállapítani, hogy mi előnyösebb Németországra. Az, ha érvényben marad a jelenlegi Dawes-egyezmény, vagy ha életbelép a Young-tervezet.

A Dawes-egyezmény értelmében az antant-hatal-

mak zálog gyanánt megszállva tartották a Rajna-vidék nagy részét s a megszállás tartott volna addig, amíg csak fizetési kötelezettségei vannak Németországnak.

A Young-tervezet megszünteti a megszállást. Az antant-csapatok már marsolnak ki a német területekről. A jövő év végére már egy idegen katona sem áll német földön.

S ez az, ami a német nacionalista politikusoknak — íáj.

Fáj, hogy ezt a megegyezést a szocialista Müller kancellár kormánya kötötte meg.

Fáj, hogy ez a siker annak a Stresemannak a nevéhez fűződik, akinek az özvegye — zsidó.

Fáj, hogy ezt az éppen nacionalista szempontból nagy eredményt a hazaáruló republikánusok kormánya érte el.

Tehát?

Tehát nem kell a Young-egyezmény!

Inkább tartson tovább a megszállás!

A jelszó természetesen nem ez volt. A jelszó ez volt: nem fizetni s vád alá helyezni azokat a kormányfőriákat, akik a Young-egyezményt elfogadták.

Az agitáció diadala keserves kudarc Hugenbergék számára, mert igaz ugyan, hogy a választók több mint tíz százaléka nyilatkozott a népszavazás elrendelése mellett, de ez a szám nem egész a fele annak, amely a legutóbbi választás alkalmával Hugenbergék listjára szavazott.

Bár az eredmény így is kellemetlen tüntetés a kormány ellen, azonban azt mutatja, hogy Hugenbergék agitációja még a saját választóikat sem tudta megmozgítani, ezeknek a fele is passzív rezisztenciában maradt.

A halál sikerült győzelem eredménye, hogy a jobboldalon megkezdődött a bomlás. Hitler már háttámadta a német nemzetieket s a német nemzetiek éléről alighanem el fog tűnni Hugenberg, aki most azzal a cinikus formulával próbál kímászni a szöszből, hogy — mint egy vezércikkében írja — **egy csatavesztés még nem jelent elvesztett háborút.** A német nemzetiségiek azonban nem mutatnak nagy hajlandóságot ennek a magasabb stratégiai elv megértésére s már tessékkelik is ki a diktátort a párt éléről. Hugenberg távozása a német nemzeti pártnak az angol konzervatívokhoz hasonlóan mérsékelt jobboldali párttá való átalakulását eredményezi majd, liberális színezettel és — a köztársaság hivatalos elismerésével.

Tizenhárom évi fegyházra ítélték a pancsevői sikkasztó közgyámot

Radulovics Labud kijelentette, hogy azonnal megkezdheti büntetésének kitöltését

Pancsevőről jelentik: A pancsevői törvényszéken kedden délután hirdették ki az ítéletet a másfél millió dináros sikkasztással vádolt Radulovics Labud volt pancsevői közgyám bűnperében.

A törvényszék tárgyalóterme megtelt közönséggel és nagy izgalommal várták az ítélező tanács bevonulását. Radulovics Labud ott ült a vádlottak padján, látszólag nyugodt volt, mosolygott és kíváncsian tekintgetett jobbra-balra.

Pontosan négy órakor vonult be a tanács. Zsivkovics Iván tanácselnök azonnal megkezdte az ítélet rendelkező részének felolvasását. A bíróság Radulovics Labud volt pancsevői közgyámot bűnösnek mondta ki 78 rendbeli hivatali sikkasztás büntetésében, hét rendbeli sikkasztás vétségében és nyolc rendbeli közokirathamisítás büntetésében. A bíróság a korrupciónak szóló új törvény 319. paragrafusa szerint minősülő bűncselekményekért Radulovics Labudot tizenhárom évi fegyházra és polgári jogainak tíz évre való elvesztésére ítélte. A bíróság a vizsgálati fogsággal egy évet, három hónapot és husz napot kitöltöttnék vett.

Az indokolásban kimondta a bíróság, hogy nem fogadhatta el enyhítő körülményként, hogy Radulovics Labud felügyelet és ellenőrzés nélkül vezette két és fél éven át hivatalát. A vádlottnak, mint köztisztviselőnek felügyelet nélkül is lelkiismeretesen kellett volna végezni feladatát és épen neki lett volna kötelessége az esetleges visszaélésekről leltetéseit értesíteni. A vádlott heismerő vallomását se vehették enyhítő körülménynek, mert Radulovics előtt nem állt más út, mint a beismerés. Súlyosító körülménynek vette a bíróság, hogy Radulovics a bűncselekményeket, mint köztisztviselő követte el és hogy árvapénzeket sikkasztott el.

Dr. Vukovics Mihajlo államügyész súlyosbításért, dr. Graber László védő a minősítés miatt és enyhítésért felebbezett. Radulovics Labud sápadtan és remegve hallgatta az ítéletet, majd az elnök kérdésére kijelentette, hogy felebbezik, de ennek ellenére hajlandó azonnal megkezdni a büntetés kitöltését.

Az európai lányok legnagyobb része német leányotthonokban nevelkedik

Beszélgetés a jugoszláviai köruton levő dr. Ruth Segebarth-al, a német leányotthonok szövetségének titkárnőjével

A német leányotthonok szövetségének titkárnője, dr. Ruth Segebarth édesanyjával, Ida Segebarth asszonnyal, a Bad-reichenhaller Töchterheim Segebarth tulajdonosával kedden Szubotićára érkezett Forgács Bélának, a Napló fűrdőrovata vezetőjének kíséretében. Dr. Ruth Segebarth jugoszláviai köruton van, hogy megismerje az itteni viszonyokat, miután intézetben mind több jugoszláv növendék jelentkezik felvételre. A Napló munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott dr. Ruth Segebarth-tal, aki a németországi leánynevelő intézetek nagy népszerűségének okairól és ezeknek a leányotthonoknak a céljáról a következőket mondotta:

— A jó családokból való tizenhat-husz év közötti fiatal lányok sehol sem kapnak olyan alapos kiképzést leendő anyai és háziasszonyi hivatásukra, mint Németországban. A mi leányotthonaink nem elégszenek meg a régi pedagógiai eredményekkel, hanem teljesen modern nevelésben részesítik a növendékeket, alkalmazkodva a mai kor követelményeihez és egyaránt fontosságot tulajdonítva a szellemi és a testi nevelésnek. Az a fiatal leány, aki a német leányotthonokban szerzi meg tudásának alapját és részeseül sportszerű nevelésben, mindenütt megállja a helyét. Nemcsak a házas nevelésre helyezük a súlyt, hanem a fiatal test sportszerű kiképzésére is és a legkülönbözőbb ágakban adunk meg az alapot a későbbi továbbképzésre. Ezenkívül természetesen nagy súlyt helyezünk idegen nyelvek tanítására, elsősorban az angol, francia és olasz nyelvre.

— Minden tulszán nélkül meg lehet állapítani, hogy Európa minden országából nagy számban keresik fel a növendékek a német leányotthonokat és hogy ma a legtöbb európai leány német intézetekben nevelkedik. Ennek több oka van. Így elsősorban a külföldiek különösen jól érzik magukat a német intézetekben, mert a német kedély mingyárt otthonná avatja számukra ezeket az intézeteket. De ezenkívül a kultúra és a természet gazdagsága talán sehol sem találkozik olyan szerencsésen, mint Németországban, különösen Dél-németországban. A német leánynevelő intézetek modern berendezésükkel teljesen a svájci intézetek példáját követik, kisebb méretűek, azonban családiasabbá teszik a hangulatot és lehetővé teszik az egyénekel való behatóbb foglalkozást, vagyis az *individualitást* nevelést.

— Jugoszláviából mind nagyobb számban keresik fel a növendékek a német intézeteket, így a mi leányotthonunkat is. Ez annak tulajdonítható, hogy a két állam között mind szorosabb lesz a viszony

és a német nyelv elsajátításának egyre nagyobb fontosságát tulajdonítanak Jugoszláviában. A jugoszláv növendékekkel kapcsolatban nagyon jó tapasztalataim vannak és hogy jugoszláv növendékeink lelki világát még jobban megértsem, örömmel használtam fel szabadságomat arra, hogy Jugoszláviában körutat tegyek, mert súlyt helyezek arra, hogy megismerjem ennek a népnek és ennek az országnak a mentalitását. Szükségesnek tartom annak a hangsúlyozását, hogy a szülőknek vigyázniuk kell, hogy ne küldjék leánygyermeküket alapos megfontolás nélkül a nagy reklámmal dolgozó intézetekbe, mert nem mindig ezekben az intézetekben helyezik a legnagyobb súlyt az erkölcsi és szellemi nevelésre. Meg kell gondolni, hogy nem mindig a nagyvárosi leánynevelő intézetek a legjobbak, hanem sokkal célszerűbb, ha gyermekeinket szép tekvésű, kisvárosi intézetekbe küldjük.

Beszélgöttünk dr. Ruth Segebarth-tal a Bad-reichenhaller Segebarth-féle leányotthonról is, amelyről megtudtuk, hogy az a város felett fekszik, elkülönítve, egy hegy lábánál, gyönyörű kilátással a vidékre, klimatikus, egészséges helyen. Az intézetet Ida Segebarth leányával együtt vezeti és Ida Segebarth évtizedes tapasztalatait kitünően egészítik ki dr. Ruth Segebarth tanulmányai. A reichenhaller leányotthonban tízenkét-tizenöt növendék talál elhelyezést és az intézetben a tudományos szakon idegen nyelveket, műtörténetet, irodalomtörténetet, pszichológiát és más tárgyakat tanítanak, a háztartási kurzuson pedig főzést és mindenemű háztartási munkát. Ezenkívül külön kézimunka és sportkurzusok vannak és az utóbbi felőleli a ritmikát, táncot, teniszt, sit, korcsolyázást, hegymászást, uszást. Végül vannak külön szakkörök a ritmikus tornára, zongora-, hegedű és énektanításra, festésre és varrásra is. Nemcsak elméleti tárgyak tanításában, hanem a sportszerű kiképzésben is fontos szerepe van dr. Ruth Segebarthnak, aki maga is fiatal sportlady.

Dr. Ruth Segebarth és édesanyja büszkén mondják el, hogy volt növendékeik annyira szeretik őket és intézetüket, hogy még évek múltán is meglátogatják őket. Mielőtt elhúszásunkáig tőlük, még megmutatnak egy levelet, amelyet távollétük óta kaptak intézetük növendékeiktől. A fiatal lányok ebben a levélben olyan szeretettel írnak az intézetről és annak vezetőiről, olyan közvetlen melegséggel hangsúlyozzák, hogy a reichenhaller intézetben kedves családot alkotnak, hogy ez a levél a legszebb elismerés és minden propagandánál többet mond.

A milliárdos szerette volna őket itallal megkínálni és meg kért engem, menjek és hozzam el őket. Én elmentem és soha többé nem láttuk egymást. Különben egy csöppet sem haragudott, mikor elolvasta a szenzációs interjút, amit beszélgetésünkről írtam, hanem azt mondta a barátainak, hogy soha senki olyan jól nem fejezte ki az ő gondolatait.

— Kitűnő barátom — folytatta Decobra — nem hazudott. Sőt lehetővé tette, hogy mindjárt használt is vegyem az ő riporteri ügyességének. Szerettem volna beszélgetni egy amerikaival, akit Európában éppen úgy ismertek, mint Amerikában. De tudtam, hogy nagyon elfoglalt ember és féltem, hogy nem fogad. Barátomat ilyen csekélység egyáltalában nem zavarta. Felvette a kagylót és felhívta az illetőt:

— Halló! — mondta franciás akcentussal — jónapot kívánok. Itt a francia követ... köszönöm jól... És hogy van ön... Kérem uram, szeretném önnel megbeszélgetni... igen... Poincaré elnök ur, aki önről sok szöpet beszélt, üdvözlötét küldi általa és megbízta, hogy fejezze ki ön előtt jókívánságait... Ugyebár és mikor fogadhatná őt?... Délután négykor?... nagyon jó... köszönöm uram!

Barátom letette a kagylót, rágyújtott egy cigarettára és ironikus mosollyal mondta:

— No látod, hogy ti európaiak nem tudjátok, hogy kell intervjút csinálni.

Tíz év után megkerült egy oszjeki gyilkos

Más nevet vett föl és ezért nem sikerült a nyomára jutni

Oszjekeről jelentik: Az oszjeki rendőrség a napokban letartóztatta Galovac István volt oszjeki kereskedőt, akit gyilkosság miatt már tíz év óta köröztek a jugoszláv hatóságok. Galovac 1919 márciusában összeszóvalkozott Pavlicsek Viktor altiszttel, akit a veszedékes hevében késsel agyonszurtt.

A gyilkosság az egyik oszjeki mulatóban történt. Galovac itt állapottban tért be a mulatóba, ahol az egyik alkalmazottal gorbáskodni kezdett, végül pedig meg akarta verni. Ekkor toppant be a mulatóba Pavlicsek Viktor, aki védelmébe vette az alkalmazottat. A két férfi között szóváltás keletkezett, ami hamarosan veredékké fajult. Egyszerre csak Galovac kést rántott és négyszer Pavlicsekbe döfte. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Galovac megszökött és évek keresztül nem tudtak a nyomára akadni. A gyilkos Oszjekeről Pécsre utazott, onnan visszatért Jugoszláviába és egy ideig Suhopoljén élt, Kovacsevics Péter néven. Vasárnap tért vissza Oszjekerre, mire a rendőrség elfogta.

Veszedelemes betörőket fogtak el Szkopljében

Az egyik betörőt könnyebben megsebesítették a detektivek golyói

Szkopljéből jelentik: Hetek óta folytatta a nyomozást a szkopljei csendőrség egy veszedelemes betörőbanda kézrekerítésére, amely a városban és környékén a betöréses lopások egész sorát követte el. Vasárnap végre sikerült a banda három tagját tettenérni és letartóztatni és remény van arra, hogy néhány napon belül a bünszüvetkezet valamennyi tagja a csendőrség kezére kerül.

A csendőrség néhány nappal ezelőtt bizalmas értesítést kapott arról, hogy Nikolics Bosko szkopljei kereskedő lakásába vasárnapra virradó éjjel betörést terveznek. A kereskedő házat detektivek és csendőrök szállták meg, elrejtették az egyes szobákban és az udvari épületekben és csendőrök állták el a ház minden kijáratát is.

A csendőröknek és detektiveknek nem kellett sokáig várniuk. Éjjel egy óra tájban egy zseblámpával a kezében egy ismeretlen ember mászott át a Nikolics-ház kerítésén. Amikor földet ért, jelt adott a vilamos égővel, mire két másik éjszakai látogató is behatolt a házba. A betörők óvatosan lépkedtek a lépcsőfeljáró felé és egyikük, akinek kezében feszítővas volt, éppen a lakásba vezető ajtó feltöréséhez fogott, amikor rejtékelyükről előugrottak a detektivek és felvont revolverrel megadásra szólították fel a betörőket. Az éjszakai vendégek, amikor a detektiveket megpillantották, futásnak eredtek és miután a vak-sötétben könnyen elmenekülhettek volna, a titkosrendőrök utánuk lőttek. Az egyik betörőt, aki elsőnek mászott át a kerítésen, a detektivek golyói a karján könnyebben megsebesítették, a másik két gonosztevő pedig egyenesen az udvarban őrtálló csendőrök karjaiba rohant.

A tettenért betörőket beszállították a csendőrségre, ahol kihallgatták őket. Minden kétséget kizáró módon kiderült, hogy a gonosztevők annak a bünszüvetkezetnek a tagjai, amely állandó betöréseivel heteken keresztül rettegésben tartotta Szkoplje és környékének lakosságát. Kihallgatásuk során az elfogott betörők egész sor betöréses lopást ismertek be

Hogyan kell intervjút csinálni?

— Maurice Decobra a riporterekről —

Beogradból jelentik: Maurice Decobra, a hírneves francia író, mint ismeretes, hosszabb időn át tartózkodott Jugoszláviában. Beogradi tartózkodása alatt Decobra a beogradi újságíróknak a következő kedves és mulatságos esetet mesélte el:

— Mondhatom uraim a humorérzék az ember hatodik érzéke és az csak akkor fejlődik ki bennünk igazán, ha beutazzuk a világot. Át kell menni sok országhatáron, át kell uszni az óceánon, meg kell izelni a hindu hurikat, az arab »masuj«-t és az amerikai porkölt osztrigát, hogy megismerjük az emberi lelket a legkülönbözőbb sajátságában. Elmélyedni kissé ebben a léleken annyit tesz, mint meggyőződni minden dolgok relativ voltáról. Valójában a szkepticizmust a humortól csak egy lépés választja el.

— Az utazás neveli az ifjúságot és összegyűri a nadrágot — mondta egy angol humorista. — Ez igaz, de még nem minden. Az utazás ép úgy összegyűri a dogmák nehéz nyakraválóját, amit a tanítók raktak a nyakunkba, míg előadásait hallgattuk. Azért hálásak lehetünk a sorsnak, ha lehetővé teszi számunkra a távoli utazásokat. A humorista valódi bölcs, mert nem tartja magát komolyabbnak környezeténél és mint az emberi vásár magányos nézője szórakozik.

— Az amerikai riporterek valóságos mesterei a humor és a riportázs kellemes vegyítésének. Igen sokat mulattam az ő élelmes módszereiken és sokat csodálkoztam felséges közönyükön. Még mindig jól emlékszem egy amerikai riportert barátom szavaival, aki rendkívül szimpatikus fiú volt és akit nagyon szerettem. Olyan fiatal ember ez, aki nem ismer akadályokat és aki magát a jó istent is meginterjúvolná, ha az ég drótnélküli táviróval volna összekötve a földdel.

— Hallod-e, mester — mondta nekem egyszer — én úgy látom, hogy titeket európaikait a régi előítéletek akadályoznak riporteri munkátokban.

— És melyek azok az előítéletek?

— Például ha ti meginterjúvoltok valakit Európában, azon kioldótok, hogy hűen adjátok vissza a sza-

vaikat. Ilyen módon a legkomolyabb veszedelemnek tesztelték ki magukat.

— Veszedelemnek?

— Éles tiltakozásoknak és véres cáfolatoknak. Soha se szabad szörszerint visszaadni valamely nagy ember szavait. Olyan szavakat kell a szájába adni, amilyeneket mondhatott volna, ha okosabb lett volna, de amelyek nem jutottak az eszébe. Mert ebben az esetben másnap, mikor elolvassa az újságban, azt gondolja az illető: »Nagyon jól van. Éppen ezeket mondtam neki.« Meg van elégedve és mindjárt elküldi hálálkodással telt névjegyet.

— Ez egy kicsit paradox izü.

— Nem, ez az igazság! A legjobb interjúim, a legszenzációsabb beszélgetéseim nagy emberekkel azok voltak, amelyeket előbb írtam meg, mielőtt még beszéltem volna velük, vagy azután, hogy nem voltak hajlandók nyilatkozni.

— A másik kérdés, amely sok gondot okoz a riportereknek: kieszközölni, hogy fogadják őket a súlyos személyiségek. Vannak, akik becsöngetnek a kapun, beküldik névjegyüket és várják, hogy fogadják őket. Aki így cselekszenek, azok csak inasok a riportermesterségben, mert nem ismerik az emberi lelket.

— Pár évvel ezelőtt — mesélte ugyanez az amerikai riportert — meg kellett interjúvolnom egy milliárdost, akivel nehéz volt beszélni. Felhívtam telefonon és azt mondtam neki:

— Halló, itt a sharyvilli polgármester. Városunk egyhangulag elhatározta, hogy egyik utcáját az ön nevével nevezi el. Mikor fogadhatna bennünket, uram?

— Holnap tizenegy órakor — felelte rögtön a milliárdos.

— Másnap olyan nagy tisztelettel fogadott, amilyen állásomnak megfelelő és meglehetősen érdekes nyilatkozatot szedtem ki belőle. A beszélgetés végén csodálkozását fejezte ki, hogy egyedül vagyok:

— És hol van a többi küldöttségi tag?

— Nem mertek zavarni bennünket. Várnak rám lent a sarkon

Husz szótöbbséget vár az új francia kormány a csütörtöki első szavazáskor

Csak a jóakaratu semlegesség mentheti meg a Tardieu-kormányt

Párisból jelentik: A kamara titkári hivatalában ismét több interpellációt jegyeztek be. A kormány általános politikájáról öt, a külpolitikai problémák ügyében pedig három interpelláció érkezett, amelyek politikai körökben nagy érdeklődést keltenek.

Az első külpolitikai interpelláció a Young-egyezmény életbeléptetésének feltételeire, a másik a Saartartomány dolgában készülő német-francia tárgyalásokról, a harmadik pedig az öt tengeri nagyhatalom

januárban összeülő flottaleszerelési konferenciájáról szól.

A kamara folyosóján az a vélemény alakult ki, hogy az új kormány a csütörtöki bemutatkozásakor körülbelül 200 szavazatot kaphat az ellenzék 270 szavazatával szemben. Ez a 20 főnyi többleg természetesen csak akkor állhat elő, ha egyes frakciók a jóakaratu semlegesség álláspontjára helyezkedve, tartózkodnak a szavazástól.

„A magyarországi reakció támogatja az osztrák Heimwehrt“

Az Arbeiterzeitung szerint magyar területről fegyvert csempészték Burgenlandba

Bécsből jelentik: Az *Arbeiterzeitung* keddi számában azt írja, hogy egy magyar területről társzekéren fegyvert szállítottak a burgenlandi Heimwehrt.

A társzekér későn érkezett a várhoz, úgyhogy az elvámolás másnapra maradt, a kocsis pedig elárulta a vámpostásnak, hogy a szekéren gépfegyver van.

A *Neues Wiener Tagblatt* szerkesztősége kedden délelőtt a burgenlandi Kismartonba a kerületi kapitánysághoz fordult felvilágosításért és ott a hírt megerősítették. *Leser*, ismert szocialista, tartományi főnökhelyettes jelentette fel az esetet a kerületi kapitányságon, mire megindult a vizsgálat. Az *Arbeiterzeitung* eb-

ből a fegyverszállításból azt a következtetést vonja le, hogy a magyarországi reakció támogatja az osztrák Heimwehrt.

Mint Budapestről jelentik, az ottani lapok az *Arbeiterzeitung* hírével kapcsolatban kérdést intéztek illetékes helyre, ahol kijelentették, hogy a bécsi lap legújabb szenzációjából egy szó sem igaz és

Magyarországról semmiféle hivatalos tényező nem szállított gépfegyvert, sem más fegyvert Burgenlandba,

sőt egyáltalán semmiféle »fegyvercsempészési« vagy más határcsúszmánról sem tudnak a határmenti magyar hatóságok.

Száznyolcvanezer dinár elsikkasztásával vádolják a szuboticiai vámposta volt főnökét

A bíróság 12-ikén délben hirdeti ki az ítéletet

Érdekes bűnper került főtárgyalásra kedden a szuboticiai törvényszéken dr. Boski Ivo büntetőtanácsa előtt. Vádoltként Neumann Ilja volt postahivatalnok szerepelt, aki 1925 júliusától 1927 február haváig a szuboticiai vasúti postánál a vámpostahivatal vezetője volt. A vád szerint, amelyet az ügyészszégi vádirat tizenhat pontban sorolt fel, Neumann 180.000 dinárt sikkasztott el.

A főtárgyaláson a vádat dr. Mátyás Alekszandar államügyész képviselte, a vádlottat, aki vizsgálati fogságban van, dr. Dimitrijevic Drágó ügyvéd védte. Mint irászakértők résztvettek a tárgyaláson Schüller Mihály gimnáziumi tanár, Zatskó Alajos, a Szent Antal nyomda igazgatója, Zvölcs Péter szuboticiai kereskedelmi akadémiai tanár, törvényszéki irászakértő és Peschl Antun, a zagrebi törvényszéki irászakértője, akit a védelem ellenőrző szakértőként nevezett meg.

Dr. Boski Ivo elnök reggel kilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást és a vád ismertetése után részletesen kihallgatta Neumann Ilja vádlottat, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy miként volt a vezetés alatt álló hivatal ügykezelése. Megírtámadatát az, hogy az asztaláról, amelyen ott feküdtek az elismervények azokról a postai küldeményekről, amelyeket a címzettek nem váltottak ki és amelyekért a vámhivatalból visszakért a postahivatal által előre kifizetett vám összege, valahán ezekből az elismervényekből némiányat elvitt, az ő nevét ráhamisította és felvette a vámhivatalból a pénzt. Tagadta, hogy ő a vámhivatalból hármilven ötszáz pengő pénzt is felvett.

A vádlott kihallgatása után a törvényszék a tanúk egész sorát meghallgatta ki. Frank Szretyko tanu, aki 1927 februárjában a vámpostahivatal vezetését Neumanntól átvette, vallomásában ismertette az eljárás, amely a vámpostahivatalnál elő van írva. A vámpostahivatal minden odaérkező vámpostai küldeményért a vámpostászat előre kifizeti a vámhivatalnak és amennyiben egyik vagy másik postai vámküldeményt a címzett nem veszi át, vagy azért a vámpostászat bármilyen okból nem lehet behajtani, a vámposta ezt az összeget elismervény ellenében visszakapja a vámhivataltól. Ez a rendszer, szokásos eljárás a vámposta és a vámhivatal közötti elszámolásnál. Amikor ő a vámpostahivatal vezetését átvette, talált egy 10.000 dináros különbözetet, amelyről nem kapott megfelelő felvilágosítást Neumanntól. Műtán a számadása nem egyezett, alaposabb vizsgálatot tar-

tott, de nem jött nyomára a különbözethez. Ekkor történt, hogy említette a vámhivatali igazgatónak, hogy több elismervény van birtokában olyan küldeményekről, amelyekre előre kifizették a vámot, de azt nem kapták vissza a vámhivataltól. A vámgazgató utánanézett a dolognak, majd közölte a tanuval, hogy a vámhivatal ezeket az összegeket kifizette. Fel is mutatta a Neumann Ilja aláírásával ellátott nyugtákat. Így derült ki a visszaélés, amelyről azonnal jelentést tett a főigazgatóságnak, ahonnan 1927 júliusában egy felügyelő jött Szuboticiára, aki rovan-csolást tartott és megállapította a várt, amely körülbelül 180.000 dinárra rug.

A bíróság ezután kihallgatta Urosevic Momesjio postahivatalnokot, Gromesz Iván főtisztviselőt, aki jelenleg Neviszadon teljesít szolgálatot az igazgatóságnál, azelőtt pedig főnöke volt a szuboticiai vasúti postahivatalnak. Ezek a tanúk részletesen ismertették a vasúti posta, illetve a vámposta ügykezelését. Kosin Erich, a vasúti postahivatal pénztárosa a pénztár ügykezelését ismertette.

A tanúk után a bíróság az irászakértőket hallgatta ki. A kérdés, amely tisztázásra szorult, az volt, hogy vajon a tizennégy darab nyugtán az aláírások Neumann kezétől vagy idegen kéztől származnak-e, mert Neumann azt állította, hogy bár az ő neve szerepel a nyugtákon, nem ő írta azt oda. A bíróság külön-külön kihallgatta Zatsko Alajos, Schüller Mihály, Zvölcs Péter és Peschl Antun irászakértőket. Az irászakértők kihallgatása déli fél egy óra tartott, amikor az elnök a tárgyalást félbeszakítva, folytatását délután három órára tűzte ki.

Dr. Boski elnök délután három órakor megnyitotta a folytatódó főtárgyalást és folytatta az irászakértők kihallgatását. Az irászakértők véleménye eltérő. Zatsko Alajos és Schüller Mihály törvényszéki irászakértők véleménye szerint az aláírások egy kéztől származnak, bár látszik, hogy a betűk szándékosan rajzolva vannak, hogy az legyen a látszat, hogy azokat nem a vádlott írta alá. Ezzel szemben Peschl Antun ellenőrző irászakértő azt a szakvéleményt terjesztette elő, hogy a tizennégy nyugtán Neumann Ilja névaláírás négy különböző kéztől származik. Zvölcs Péter irászakértő ugyanakkor azon a nézeten van, hogy az aláírások több kéztől erednek.

Az elnök a leghehetebban kérdezte ki az irászakértőket, akik azonban megmaradtak eredeti szakvéleményük mellett. A bizonyítási eljárás ezzel végetért és elhangzottak a perbeszédék. Dr. Mátyás államügyész ki-

fejtette, hogy a főtárgyaláson elhangzott tanuvallomások, valamint Schüller Mihály, Zatsko Alajos törvényszéki irászakértők véleménye szerint az elismerő leveleket a vádlott írta alá és így ő vette fel a pénzt. A vádlott védekezését, amely szerint az elismervények szabadon feküdtek az asztalon, nem lehet elfogadni, mert a postahivatalban van pénzszekrény, asztaliók vagy más alkalmas hely, ahol az ilyen fontos okiratokat zár alatt lehet tartani. Az ügyész a vádat egész erjedelmében fenntartotta és kérte a bíróságot, hogy hozzon szigorú ítéletet. Dr. Dimitrijevic Drágó védő rámutatott beszédében arra, hogy alig lehet feltételezni egy olyan tisztviselőtől, aki harminc éven túl szolgált és a legkisebb inkompetenciát sem követte el, hogy éppen akkor, amikor a nyugdíjazási idő előtt áll, egy ilyen bűncselekményt kövessen el. Lehet, hogy gondatlan-ságot követett el azzal, hogy nem zárta el az elismervényeket, de hogy ő lett volna az, aki a sikkasztásokat elkövette, egyáltalában nem nyert beigazolást. Nem fogadja el a törvényszéki szakértők által előterjesztett szakvéleményt, amelyet az ellenőrző szakértő véleménye, szerinte, megdöntött. Felmentést kért.

Dr. Boski Ivo elnök ezután kihirdette a bíróság határozatát, amely szerint az ítéletet a hó 12-ikén kedden déli tizenkét órakor fogja kihirdetni.

TÖZSDE

Zürich, nov. 5. (Zárlat.) Beograd 9.1250, Páris 20.324, London 25.17, Newyork 515.93%, Brüsszel 72.20, Milánó 27.02%, Madrid 72.75, Berlin 123.41, Amsterdam 208.25, Bécs 72.55%, Szófia 3.72, Prága 15.28, Varsó 57.85, Budapest 90.27%, Bukarest 3.08%.

Beograd, nov. 5. (Zárlat.) Páris 223.74—221.74, London 276.22—275.42, Newyork 56.525—56.325, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 927.05—925.05, Berlin 1353.75—1350.75, Bécs 796.57—793.57, Prága 167.85—167.05, Budapest 990.87—987.87.

Beogradi őrtektözsde, nov. 5. (Zárlat.) Legmagasabb kínálat és legmagasabb kereslet: Háziszállékos államadossági kötvény 84.75—84.25. Hadikárpótlási kötvény 428—427, december 1-re 434.50—432, november 30-ra 429—429, Narodna Banka 8280—8180 dinár.

Beogradi gabonaárak, nov. 5. Buza fővonalon 77—78 kilós 3—4 százalékos 187.50—190, szerémségi 77 kilós, 2 százalékos 190, bácskai 79 kilós, 1 százalékos 195, fővonalon 76—77 kilós 192.50 dinár. Irányzat lanya.

Szombori terménytözsde, nov. 5. Buza bácskai vasut 135—190, rozs 145—150, zab 137.50—142.50, árpa 145—125, tavasz 140—150, Bab 510—520, Tengeri 150—155, mcrszolt új 110—115, Korpa 160—105, Liszt: nullás 290—295, kettős 270—285, ötös 240—250, hatos 215—225, hetes 180—190, nyolcas 120—130. Irányzat: lanya. Forgalom: 167 vagon.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, nov. 5. Felhajtás 2000 darab sertés, irányzat lanya, árak: zsirsertés I. a urasági nehéz, páronként 300 kilós: 140—144, szedett, közép zsirsertés páronként 220—260 kilós: 122—132, zsír nagyban 194—196, szalonna három darabos, táblás, sózott 154—156, négy darabos 150 fillér kilogrammonként, Vágómarhavásár: felhajtás 286 darab, irányzat élénk, árak: borjú I. a 172—180, kivételesen 194, közepes 160—170 fillér.

Budapesti gabonatózsde, nov. 5. (Zárlat.) Készárúpiac. Irányzat lanya. Buza 77 kilós tiszavidéki 22.90—23.10, felsőtiszai 21.65—21.90, fehérmegeyi 21.05—21.20, pestvidéki 21.05—21.20, buza 78 kilós: tiszavidéki 23—23.25, felsőtiszai 21.85—22.10, fehérmegeyi 21.20—21.45, pestvidéki 21.20—21.45, buza 79 kilós: tiszavidéki 23.45—23.65, felsőtiszai 22.10—22.30, fehérmegeyi 21.55—21.70, pestvidéki 21.55—21.70, buza 80 kilós: tiszavidéki 23.60—23.80, felsőtiszai 22.15—22.35, fehérmegeyi 21.65—21.80, pestvidéki 21.65—21.80. Rozs pestvidéki 14.25—14.50, takarmányára Ia 15.50—16.25, sörárpa felsőmagyar 19.50—21, zab Ia 15.25—15.75, tengeri morzsolt 19.50—19.75. Határidőpiac: irányzat lanya. Buza márciusra 23.12—23.13, májusra 23.82—23.83, rozs márciusra 16.15—16.16, tengeri májusra 16.72—16.73 pengő. Árak 100 különként, budapesti fuvarparitás értendő.

Chicogoi terménytözsde, nov. 5. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (124.375) 122, március (131.50) 129 egyenloca, május (135.75) 132 egyenloca, Tengeri december (89.625) 88 háromnegyed, március (95.25) 94.5, május (97.625) 96 háromnegyed, Rozs március 110.5, május 112.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jügoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Pozdán 74 (+4), Vukovár 104 (+6), Palánka 96 (+6), Noviszd 102 (+6), Zemun 196 (+12), Pančevó 190 (+30), Szmederevó 282 (+31), Dráva: Maribor 150 (+50), Ozijek 99 (+12), Száva: Zagreb 140 (+32), Mitrovica 492 (+44), Beograd 160 (+23), Tisza: Szenta 112 (+12), Becsej 61 (+21), Tittel 160 (+18)

HIREK

■■■

— **Ötölsége válasza a beogradi újságíróegyesület hódoló táviratára.** Beogradból jelenti az Avala: A beogradi újságíróegyesület legutóbb megtartott évi rendes közgyűléséről hódoló táviratot intéztek Ötölsége Alekszandar királyhoz. Az egyesület vezetősége kedden Jéffics Bosko udvari miniszterrel a következő szövegű levelet kapta: »Ötölsége a király őszinte meglepedéssel fogadta a beogradi újságírók hódolatát, amelyet a jugoszláv újságíróegyesület beogradi szekciójának rendes évi közgyűlése nyilvánított iránta és elrendelte, hogy őszinte köszönetét fejezzem ki a közgyűlés résztvevőinek.«

— **Makszimovics Bóza közoktatásügyi miniszter felesége Szubotcán.** Makszimovics Bóza közoktatásügyi miniszter felesége kedden délelőtt Beogradból Szubotcára érkezett. A pályaudvaron Osztojics Szelimir polgármester és felesége, valamint nagyszámú elítélőkönként várta a miniszter feleségét. Osztojics polgármester felesége gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a közoktatásügyi miniszter feleségének. Makszimovics Bozsáné több látogatást tett Szubotcán.

— **Szubotica küldöttsége a dunai bánnál.** Szubotica város nevében szerdán küldöttség utazik Noviszadra, hogy tiszteljen a dunai bán előtt és a város üdvözlését tolmácsolva meghívja a dunai bán Szubotcára. A küldöttség Osztojics Szelimir polgármester vezeti és tagjai lesznek: Rajics Balázs plébános, pápai vikárius, dr. Matijevics Sztipán királyi közjegyző és Szvirsevic Bogdan nyugalmazott tanfelügyelő, képviselőtestületi tag.

— **A kereskedelmi miniszter gyászja.** Zagrebból jelenti: Hétfőn hosszas szenvedés után elhunyt hetvenhat éves korában Zagrebban Demetrovics Juraj nyugalmazott királyi erdőfelügyelő. Az elhunyt közel félszázadon át foglalkozott erdészeti ügyekkel, részben állami, részben magánüzemeltetésben és egyike volt az ország első erdőszakértőinek. Sokáig működött mint a Lika—krbavai főispánság erdőfelügyelője és ebben az állásában rendkívül nagy érdemeket szerzett az erdőkitermelés terén. Hosszu szolgálata végén mint királyi erdészeti felügyelő működött Zagrebban és 1924-ben nyugalmába vonult. Az elhunytat két fia és pedig Demetrovics Juraj kereskedelmi miniszter és Demetrovics Eugen, a zagrebi Morgenblatt és a Jugoslovenski Lloyd társkiadója és főszerkesztője, valamint leánya, aki Milenko Gjurics akadémiai festő neje, gyszolja, A temetés szerdán délelőtt tizenegy órakor lesz.

— **Aljechin—Bogoljubov 13—8.** Amszterdamból jelenti: A sakkbajnokságért folytatott küzdelem 21. játszmáját Amszterdamban játszották. Aljechin születésnapja volt és Bogoljubov előzeteskedésből igyekezett ezt a napot könnyűvé tenni. A világmester vezéreszt kezdett. Bogoljubov Niemzovics védelmét választotta, a játszma kiegyenlített. Később Aljechin támadását Bogoljubov lanyhán védte és gyalogost vesztett. Ezt a gyalogelnyert sikerült Aljechinnek megtartania, sőt a játszma folyamán még két gyalogost nyert. A függőben maradt játszmát az újrafelvétel után néhány lépéssel Bogoljubov feladta. A mérkőzés állása: Aljechin 13, Bogoljubov 8.

— **Földrengés volt Budapesten.** Budapestre jelenti: A földrengési obszervatórium készülékei november 5-én 8 óra 54 perc 46 másodperccor 140 kilométer távolságra földrengést jeleztek. A műszer maximális kitérése 7 milliméter volt. A földmozgás Budapesten 10 percen át tartott. Az obszervatóriumhoz érkezett jelentések szerint a rengést Kecskeméten és Kiskunfélegyházán is érezték.

— **A noviszadi adókövető bizottság elkészítette a kereseti és egyenesadó javaslatát.** Noviszadról jelenti: A noviszadi adókövető bizottság most készítette el a kereseti és egyenesadó kivetések javaslatát, amelyet november ötödikén közszemlére tesznek és tizenkettedikéig az érdekeltek megtekinthetik a városi adóügyi hivatalban. A javaslat az orvosok, ügyvédek, gyógyszerészek, droguisták, illatszerek, fogorvosok, vámközvetítők, mérnökök, szabónők, piaci újság és tejárúsok, élelmiszerkereskedők, hentesek, mészárosok, serti kereskedők, lókereskedők, virágárúsok és üvegkereskedők adójára vonatkozik.

— **Meghalt egy beogradi újságíró.** Beogradból jelenti: Kedden hajnalban hosszas szenvedés után meghalt Milicevics Veljko író és hírlapíró, a Politika sok éven keresztül volt munkatársa. A jugoszláv újságíró egyesület beogradi központi vezetősége és a beogradi újságíróegyesület vezetősége együttes ülésben elhatározta, hogy a szerda délután két órakor tartandó temetésen a két egyesület testületileg vesz részt.

— **Repülőgép a Mont Blanc tetején.** Párisból jelenti: Marmiett francia pilóta hadnagynak kis repülőgépjével sikerült megoldani az eddig még meg nem oldott feladatot és repülőgéppel feljutni a Mont Blanc tetejére. Marmiett Poulonból startolt és kedden délelőtt Mont Blanc tetején az obszervatórium közelében simán leszállott.

— **Penyegőtlék a Helmwehr.** Bécsből jelenti: A Helmwehr-szervezetek országos vezetősége kedden nyilatkozatot tett közzé, amelyben azt hangoztatja, hogy a honvédelmi alakulatok senki sem vádolhatja azzal, hogy felelősek az osztrák gazdasági életben beállott zavarokért. A honvédelmi alakulatok mindent megtehtek, hogy könnyítsenek az ország helyzetén, azonban könyörtelenül és elszántan ragaszkodniok kell követeléseikhez. Lássuk meg a közgazdasági élet, hogy kik Ausztria igazi ellenségei. A honvédelmi mozgalom nem fogja megtagadni nagy eszményét és hozott nagy áldozatait. A népképviselői tagjai most már tudják, mit akar a nép, rajtuk áll, hogy a nép nevében cselekedjenek. Azt is tudniuk kell, hogy milyen könnyen és gyorsan elveszthetik azt a jogukat, hogy a nép nevében cselekedjenek. Eljöhét az a pillanat, amikor a nép visszakéri képviselőitől a rájuk ruházott jogokat és igen könnyen megtörténhetik, hogy a novemberi szöveg zúgó népvilágra erőődnek, amely alapjaiban rázkódtatja meg a parlament oszlopait. Ne feledkezzünk meg tehát a nép képviselői kötelességükről, mert különben elsöpri őket a nép vihára — mondja a nyilatkozat.

— **Viktor szkuterii pravoszláv püspök felgyógyult.** Beogradból jelenti az Avala: Viktor szkuterii pravoszláv püspök, aki nemrégben súlyos betegséggel ágynak esett, teljesen felgyógyult és nem sokára visszatér püspöksége területére.

— **Megszűnt a magyarországi kommunisták éhség-sztrájkja.** Budapestre jelenti: Hétfőn volt két hete annak, hogy a kommunista foglyok Magyarországi letartóztatási intézetekben éhség-sztrájkot kezdtek. Közölték követeléseiket: engedjék meg, hogy kívülről élelmezhessek magukat, engedjék meg, hogy olyan könyveket olvashassanak, amelyeket ők akarnak s ezenkívül voltak még más kívánásai is. A keddi napon Magyarország összes letartóztatási intézetében megszűnt a kommunisták éhség-sztrájkja. A kommunisták már hétfőn este bejelentették a fogházak ügyészeinek, hogy beszüntetik az éhség-sztrájkot és kedd reggel már megették reggelijüket. Megszűnt az éhség-sztrájk kivétel nélkül mindenütt, így a Markó-uccában, a pestvidéki ügyészség fogházában, Vácott, Hartán, Szegeden és Sopronban. A kommunisták szerint a sztrájkot azért szüntették be, mert céljukat már elérték. Céljuk szerintük nem az volt, hogy követeléseiket azonnal teljesítsék, hanem az, hogy felhívják a figyelmet állítólagos sérelmeikre.

— **Időjelölés.** A meteorológiai intézet jelentése szerint tulnyomóan derült idő várható, erős éjjeli lehűléssel, esetleg éjjeli fagygal és reggeli köddel.

— **Az amerikai filmvilág új szenzációja.** Newyorkból jelenti: Az amerikai filmpar a hangos film után most újabb szenzációval meglepetéssel állott elő. Az új világszenzáció az úgynevezett »grandeur-film«, amelyet az eddiginél jóval nagyobb vásznon vetítenek. Az első ilyen filmet a newyorki Gaiey-színházban mutatta be William Fox amerikai filmkirály. A grandeur-film vetítéséhez tíz méter magas és tizenöt méter széles vásznat használnak. Az első bemutatónál különösen a természetes felvételek keltek elős hatást, mint például a Lewiathan newyorki kikötéséről és a Niagara-zuhatagról készített felvételek. A kérdés most már csak az, hogy a gyakorlatban hogyan válik be az új film, tekintettel arra, hogy a grandeur-film csak egészen nagy színházokban lehet bemutatni. A felvétel technikája szintén rendkívül drága, új berendezéseket igényel.

— **Új eljárással készített Vardar-cigaretták kerülnek forgalomba.** Beogradból jelenti az Avala: Az állami monopólyszervezet a napokban huszas és százas csomagolásban olyan Vardar-cigarettát hoz forgalomba, amelyek új eljárással készülnek.

— **A noviszadi zeneegyesület új karmestere.** Noviszadról jelenti: A noviszadi zeneegyesület ismét szerződtette Pastyan Svetolik noviszadi zenetanárt, aki rövidesen újból megkezdte működését. Az egyesület zenekara legközelebb nyilvános hangverseny keretében fog bemutatkozni.

— **Borzalmas katonai szerencsétlenség Romániában.** Csernovicból jelenti: A katonai balesetromlásban egyedülálló katasztrófa történt a novosinellai katonai gyakorlótéren. A tizenkettedik tízezered gyakorlatra vonult ki. Az ilyen gyakorlatokon az ágyulövéseket dinamit felrobbantásával szokták markirozni. A szükséges robbanóanyagot egy Poposteanu nevű kőkovácsnak kellett volna a háztársájkjában a gyakorlótérre vinnie. Már csak Kiancoveanu őrnagy megérkezésére vártak, hogy megkezdjék a gyakorlatot. Az őrnagy a közelben álló Poposteanunak szól, hogy tartsa a lovat addig, amíg leszáll. Poposteanu nem merete az őrnagyot figyelmeztetni arra, hogy robbanóanyag van a háztársájkjában és engedelmességet a parancsnak. Az őrnagy lova azonban hirtelen megijedt valamitől és kirugott. A rugás a katonai háztársájkját érte, amelyben a robbanóanyag volt. A dinamit explodált. A robbanás ereje darabokra tépte a szerencsétlen katonát. Feje levált és pár méternyire vetődött. A közelben álló katonának is földhözcsapta a légnyomás. A borzalmas explozió az őrnagy lovának mind a négy lábát tőből leszakította. A még vonagló lovat sztrichininjekciókkal kellett megölni.

— **Meghalt Edlson magyar munkatársa.** Budapestre jelenti: Hétfőn délelőtt meghalt Budapesten Fodor István, Edlson egykori meghitt munkatársa, a magyar villamosítás megszervezője. A hetvenéves öregúr hosszú esztendőket óta betegeskedett. Mint egész fiatal íns került Edison mellé, résztvevett azokban a tudományos kísérletekben és kutatásokban, amelyek végül is a villanylámpa feltalálásához vezettek. Az európai metropolisközül Páris volt az első, amely a villamosvilágítás iránt érdeklődött és Edison a francia villamosművek élére Fodor Istvánt küldte. Fodor István Párisból Athénbe került, majd 1893-ban, amikor Budapest is áttért a villamosvilágításra, a budapesti Villamosági R. T. műszaki igazgatója, később pedig vezérigazgatója és elnöke lett és néhány évvel ezelőtt ment nyugdíjba.

— **Meghalt az első »koplalóművész.«** Londonból jelenti: A blackpooli kórházban meghalt a világ legfőbb koplalóművésze, Sacco. A negyvennyolc éves koplalóművész egy angol vándorcirkuszban kezdte pályáját. Fialat korában atléta és a vándorcirkusz legnagyobb attrakciója volt, később hívatásos kopláló lett s az utóbbi években kisebb-nagyobb megszakításoktól eltekintve, ugyyszólván állandóan koplált. Az egykor atlétaeremű ember végül már esontváz volt. Legutóbb hatvanöt napig koplalt egyfolytában, okkor azonban már annyira megbetegedett, hogy kórházba kellett szállítani, ahol most meghalt. Sacco volt az első hívatásos kopláló és ő teremtette meg a koplalóművészetet.

— **Afrikába készül a walesi herceg.** Londonból jelenti: A walesi herceg január 3-án afrikai utra indul. Tavaly novemberben apjának, György királynak súlyos betegsége miatt a walesi herceg kénytelen volt utját félbeszakítani. A herceg Southamtonból indul el és utjának első állomása Fokváros lesz.

— **A noviszadi szerb jótékony jogegylet teadélutánja.** Noviszadról jelenti: A szerb jótékony jogegylet november 10-ikén a Szlobodában teadélután rendez.

— **A Matica irodalmi bizottságának ülése.** Noviszadról jelenti: A Matica irodalmi bizottsága csütörtökön délután hat órakor ülést tart, amelyen a költségvetést fogják összeállítani.

— **A szubotical zsidó nőegylet és népkönyha november hó 24-ikén táncal egybekötött teadélután rendez.**

— **Titokzatos ókori feliratokat találtak.** Londonból jelenti: A Rashaarra indiai városban titokzatos ókori feliratokat találtak. A feliratok körülbelül három-ezer évesek lehetnek és egy teljesen ismeretlen nyelv ismeretlen betűjegyeiből állnak. Huszonhat különböző betűjegyet sikerült a feliratokban találni. Eddig a legkiválóbb régészek és nyelvészek vizsgálták meg a feliratokat, de nem tudnak rájönni, hogy milyen nyelven szólnak. Ezek a betűk teljesen eltérnek minden eddig ismert emberi írásjelől.

— **Hespropaganda Angliában.** Angliában hosszú idő óta folyik már propaganda, amelynek ez a jel-szava: »Angol ember egyék angol húst.« Angol husnak számít minden olyan hús, amely a különböző angol gyarmatokon tenyésztő ökrök és birkák földi maradványa. Hogy még nagyobb propagandát csináljanak az angol husnak, pecsétet ütnek a leölt állatokra és a pecséten ez áll: »Brit hús.« Az első bélyeget az első borjuszegyre a walesi herceg ütötte ünnepélyes aktus keretében.

— **Egy halálraítélt bestialis rémítette.** Olmützből jelenti: Az északmorvaországi Karlshof községben Matz harmincöt éves börtöndös behatolt a szomszédos házba és kényvilkosságot követelt el egy hatvannyolc éves asszonyon, egy másik öregasszonyt pedig, aki szintén abban a házban lakott és ellenszegült, súlyosan megbesített. A esendőörök Matzot ágyában fekvő, cigarettával szájában találták meg és a gyilkos cinikusan nevetve tagadta, hogy bármit is tud a két szörnyű bűntényről. Matzot közvetlenül az összeomlás előtt Németországban egy tiszt meggyilkolása miatt halálra ítélték, később azonban megkegyelmezték neki és kitiltották Németországból.

BAYER

**Ne tegyen
ugy, mint ez
az ember,**

hanem egyszerűen használjon
kőhőgésnél, rekedtségnél, lég-
csőhurutnál

Kresival

Nyálkaoldó hatású és meg-
szünteti a hőhőgést.

— **Aljegyzői kinevezések, áthelyezések és felmentések.** Szomborból jelentik: Jovanovics K. Milorád bácskai főispán legutóbbi rendeletével Mijatovics Arsen községi írnokot Popovára aljegyzőnek, Milosavljevics Gy. Zsivojin sztaramoravica községi írnokot Maliđiosra aljegyzőnek, Katic Milán beogradí végzett jogászt Odsacira aljegyzőnek, Sztojanov Nenád kovilji jegyzőt Sztaramoravica aljegyzőnek nevezte ki. Jovanovics Jován bácsi aljegyzőt Szilbásra, Szólósi Manó bogyáni aljegyzőt Csibre, Basta György sztari-futaki aljegyzőt Belimonasztírra, Popovics Milán begecsi aljegyzőt Sztarifutakra, Kandler József kotlinai aljegyzőt Bogyánra, Milutinovics Sz. Kajica deronyei aljegyzőt Apatinba, Bikićki Milán bácsmonostori aljegyzőt Kolutra, Kamenko Marisan apatini aljegyzőt Bajmokra, Schulman Arthur belimonasztíri aljegyzőt Plávnára, Peľajics Nikola csibi aljegyzőt Novapalknára és Pijontek Iván szilbási aljegyzőt Deszspotszvetivánra helyezte át. Masics Damján Imajeváci, Marjanovics Vladimir popováci, Aranitovics Radován plávnai, Bandics Nedeljkó maliđiosi, Milicsics Száva knezsevinogradí, Rakics Millvoj deszspotszvetiváni és Duranci Jován szclencsei aljegyzőket állásukból felmentette a főispán.

— **A Magyar Sakkvilág** novemberi száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Az érdekesen elemzett rogaszkasztinai, barcelonai, budapesti és veneciei versenyjátsmákon kívül folytatásosan közli a világbrónkságot folyó küzdelem játszmáit. A lap megrendelhető a Literáriánál Szubotícán.

— **A noviszadi népegyetem** megkezdte idele működését. A noviszadi népegyetem szerdán, november 6-ikán megkezdte idele működését. Az első előadás dr. Kosztics Alekszandar beograd egyetemi tanár az anyai szeretetről olvas fel. Az előadást a Szrpszka Matica dísztermében, délután hatórai kezdettel tartják meg.

Szanatóriumokban
a betegeknek és lábadozóknak egészségük
visszanyerésére rendszeresen Ovomaltinét
adnak 12 0.

— **A noviszadi szintársulat** vendégszerelése Sztarihecejen. A noviszadi szintársulat az ideiglenes színházterem renoválásának befejezéséig vajdasági körönten tartózkodik. A társulat vasárnap fejezte be szrbobráni vendégszerelését. A legközelebbi napokban a társulat Sztarihecejre érkezik, ahol hosszabb ideig fog játszani. A vendégszerelés folyamán érdekes jubileumot fognak megünnepelni. A napokban lesz ötven éve annak, hogy a noviszadi szintársulat Sztarihecejen először vendégszerelést tartott. Az érdekes évfordulót fényes keretek között ünnepelik meg.

— **A Tolnai Világlapja** legújabb száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A lap szokott mellékleteivel együtt Szubotícán a Literáriánál kapható.

— **A szubotícai jogászegylet** értekezlete. A szubotícai jogászegylet csütörtökön délelben a törvényszék épületében értekezletet tart.

— **Kutna Ábrahám néhai szubotícai főraból emlékezete.** A szubotícai zsidó templomban vasárnap a rendes délutáni istentisztelet keretében requiemet tartottak Kutna Ábrahám néhai szubotícai főraból emlékére. Ebből az alkalomból dr. Gerson József főrabbi emelkedett szellemű és nagyhatású beszédet mondott, amelyben a kilencvenhárom éves korában elhalt Kutna Ábrahám küzdelmes életét és mély vallásosságát áthatótt bölcs világszemléletét jellemezte. A megható beszédet a hívők áhítatos figyelemmel hallgatták. A requiem Jura Ferdinánd főkántor gyászzeneket adott elő igen stílusosan és művészién.

A Seegebarth
Leánynevelő-Intézet
BAD REICHENHALL (BAJOR ALPOK)
igazgatónője NOVISADRA
érkezett

Érdeklődőknek a **KRALJICA MARIJA** szállodában november hó 6-án d. e. 10-1 és d. u. 3-6 között nyújt felvilágosítást.

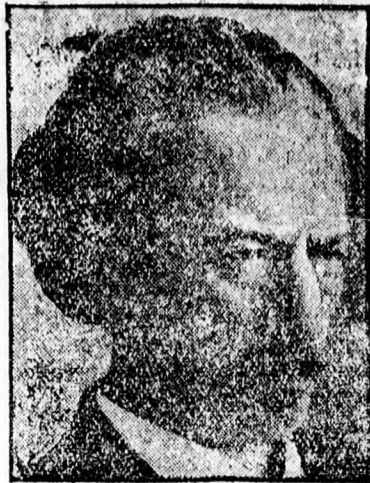

Kitűnő referenciák. Méltányos árak. Nyelvek, zene, iskolai tantárgyak. Főző és háztartási tanfolyamok. Lábbadozóknak és edzésre szorulóknak is kiválóan alkalmas. — Igazgatóság:

Seegebarthné és Dr. Seegebarth kisasszony

13 0.

— **Paderewsky súlyosan megbetegedett.** Varsóból jelentik: Paderewsky, a világhírű zongoraművész súlyosan megbetegedett és tekintettel előrehaladott korára, kezelőorvosai rendkívül aggodalmasnak találják

állapotát. Néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladás lépett fel, amely könnyen katasztrófa kimenetű lehet. Paderewsky az első művész, aki politikai téren is karriert csinált. 1919-ben ő lett Lengyelország köztársasági elnöke. Egy-egy fellépéséért horribilis összegeket fizetnek a hangversenyirodák.

— **Tanári kinevezések és áthelyezések.** Szomborból jelentik: A közoktatásügyi miniszter Vukszanovics Vászsa szubotícai fii-polgári iskolai igazgatót a közoktatásügyi minisztériumba előadónak nevezte ki, helyébe Nikolics Milutint, a szombori tanítóképző tanárát nevezte ki igazgatónak. Taupert-Szudarevics Kátot, a szubotícai leánypolgári iskola igazgatónőjét ugyanilyen minőségben a vrsaci polgári iskolába helyezte át és helyébe igazgatónőnek Hadzsi Kosztics Jelenát, a szubotícai leánypolgári iskola tanárnőjét nevezte ki. Nikolics Nada szombori polgári iskolai tanárnőt a szubotícai leánypolgári iskolába és Sztojanovics Radmila kulai polgári iskolai tanárnőt a kosznicei polgári leányiskolába helyezte át. Musdeka Dusánt, a szubotícai gimnázium tanárját Sztarihecejre, Orlovics Brankót pedig Zajecsárba helyezték át az ottani gimnáziumhoz. Bulatovics Sztanisa stipi gimnáziumi tanárt a szubotícai gimnáziumba és Mihajlovics Jelenát, a szubotícai tanítóképző tanárnőjét a szubotícai gimnáziumba helyezték át. A szubotícai gimnáziumba kinevezték új tanároknak Berbecs Milán és Kardzsics Vaszilije, Nedics Braniszláv tanárjelölteket. A vrbászi gimnáziumba Ohridből áthelyezték Radovics Ognyn gimnáziumi tanárt. A vrbászi gimnáziumba új tanároknak kineveztek Arsenijevics Milán és Arsenijevics Asics Jelena tanárjelölteket. A szombori polgári leányiskolából Simon Máriát a kragujeváci polgári iskolába és végül Dodovics Deszanka szpliti gimnáziumi tanárnőt a noviszadi leánygimnáziumba helyezte át a közoktatásügyi miniszter.

Dr. Wilhelm Jenő ügyvédi irodáját áthelyezte házába Karadžiceva ul. 10. szám alá.

— **Antialkoholista egyesület alakult Beeskereken.** Beeskerekéről jelentik: Vasárnap délelőtt a Szokolánun nagyteremben látogatott gyűlés volt, amelyen kimondták az antialkoholista egyesület megalakulását. A gyűlést Zsclerán Sztován nyitotta meg, akinek javaslatára a gyűlés elnökevé Sztankovics Misát választották meg. Ezután dr. Matics Misa kórházigazgató tartott érdekes előadást az alkohol romboló hatásáról. Utána Milicsév Zsiva tartott előadást. Végül dr. Iszakovics Vojisláv szólalt fel és rámutatott arra, hogy az új büntetőtörvény szerint a részegség nem lesz enyhítő körülmény. Ezek után kimondták, hogy Trezvenoszt (Józanság) címmel megalakítják az alkohol-ellenes egyesületet. Mindjárt meg is választották a tisztikart. Elnök lett Rakocsevics Márkó kereskedelmi akadémiai tanár, választmányi tagok: Csuresin Radován, Zeeberán Sztován, Milicsév Zsiva, Dragutinovics Mirkó, Sztotirovics Borivoj, Bancsák Desz és Adamovics Sztován, felügyelőbizottsági tagok Nikolics Emil, Zamurovics Arkádia és Szilbinc Milán.

— **Az Újság** című új szubotícai magyar hetilap november 10-ikén jelenik meg változatos tartalommal. A lap bő rádióműsört és sok érdekes cikket fog hozni.

A villamosvasút menetrendje folyó évi november 11-től. Szubotíca — palicsi vonalon az első kocsi a Rudics-kitérőtől reggel 6 óra 8 perckor indul, az utolsó este 8 és fél órakor, éjjeli kocsi 11 és fél órakor. Palicsról az első reggel 6 órakor indul, az utolsó 9 órakor és éjjel 12 órakor. A villamoskocsik fél 8 óráig negyedóránként, azontul félóránként közlekednek. Az Alekszandrovát vonalon az első kocsi reggel 6 órakor, az utolsó 8 óra 20-kor indul, míg vissza Alekszandrovából az első 6 óra 20-kor, az utolsó 9 óra 40-kor. A kocsi ezen a vonalon 13 percnként közlekednek. A Szombori-kapuzhoz a Rudics-kitérőtől reggel 6 óra 8 perckor indul az első kocsi, az utolsó pedig 8 óra 20 perckor, a Szombori-kaputól 6 óra 15 perckor indul az első, az utolsó pedig fél 9 órakor és 8 percnként közlekedik.

EDISON BELL PENKALA
Képviselet:
His Master's Voice, Columbia
GRAMOFONOK
LEMEZEK
Művészi és tánc
ALTERNO-RELAIS
GRAMOFONOSZTÁLY, NOVISAD
TELEFON 24-14, 24-87

— **Engedély kell a tizenöt százalékosnál erősebb ecetsav árusításához.** Az egészségügyi minisztérium illetékes osztálya rendeletet adott ki, amely szerint a kereskedőknek a tizenöt százalékosnál erősebb ecetsav árusításához külön engedélyt kell kérni a hatóságtól. Aki engedély nélkül árusít a megengedettnél erősebb savat, tettenérés esetén szigorú büntetésben részesül.

Ugyvédi hír. B. Kujundzsics és J. Tomics ügyvédi irodájukat a Jugoslavenska Banka palotájába (Beograd, Kolarceva 1.) helyezték át.

Dr. Szegő Ferenc fogorvos rendelőjét Sokolska ul. 1. (dr. Popovics Milvoj-féle ház) helyezte át.

Ne felejtse el!

Az állami osztálysorsjegyek főhúzása november 7-től december 2-ig tartanak naponta. Sorsjegyek állandóan kaphatók „Bristol”-nál Noviszad, Zeljeznicka ul. 27

Dr. Wilhelm Jenő áthelyezte ügyvédi irodáját Karadžiceva ul. (Bárány-köz) 10. szám alá.

Országos vásár Bajmokon. Vasárnap, e hó 10-én Bajmokon országos vásár lesz, melyre vérszentes helyről mindenféle jószág felhajtható.

Pecsaniki, perzea, bisam, seal, natría, csikó, bőrűny és minden másfajta szőrmeakabátok és szőrme legelső minőségben a szezonban is szezonutáni áron kaphatók Farkas szőrmeáruházában, Noviszad, Kr. Petra ulica 27. Oriási választék. Nagyban és kicsinyben.

Szívbetegnek és éreimeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 14

A száj- és garatüreg
a legve zélyesebb út, amely n át a bete s t t o órok szervezetébe kerülhetnek. — **Sönyválnék látszó meghülésnél** is ajánlatos a józú Dr. Wunder-féle
ANACOT-PASTILLÁK

alkalmazása, mert ezekkel e ejet véhet fi: az esetleges ragályos betegség kellemetlen következményeinek ő k e d t t k az abban oly készítményekkel, amelyekkel mostanában az A acot-pastillákat utánozzák. 1214

— **Pokolgépes merényletet** követtek el a monacói fasisztáonthon ellen. Monacóból jelentik: Hétfőn este az olasz fasiszták otthona előtt bomba robbant fel. Emberéletben nem esett kár. A szomszédos házak kapui beszakadtak és az ablakok betörték. A hatóság nyomozást indított.

— **Tizenöt mérföldes új autóverseny-utat** építenek az angol keleti partvidéken. Londonból jelentik: Malcolm Campbell kapitány, az ismert angol autóversenyző kezdeményezésére, Anglia keleti partvidékén a jövő évben a floridai Daytona Beach strandpályájának mintájára új autóversenypálya építését fogják megkezdeni. A kiinduló pont a Washi tenger-öböl Lincolnshirei partja lesz. A pályát a tenger felől tizenhét angol mérföld hosszú gát fogja védeni. Maga a versenypálya körülbelül huszonnégy kilométer hosszú lesz. Ezen a pályán fogják tartani az angol gyorsasági rekordversenyeket. Az építés mintegy tíz hónapig fog tartani és a munkához három ezer munkást fogadtak föl.

SPORT

A szombori Sport a vidéki bajnokság első helyezettje

A vidéki I. osztályu bajnoki tabellán nem hozott változást a vasárnapi forduló

A vidéki I. osztályu bajnokság derby mérkőzése a Szombori Sport javára dőlt el és ezzel behozhatatlannal a Sport maradt az ősszel a tabella élén. A beceji Szokónak még egy bajnoki mérkőzése van hátra az SzTK-val és ha azt gólaránnyal megnyeri, akkor a Dulcsai al cserél helyet és ezzel a második helyre kerül. Az Odzsaici SC a múlt héten befejezte bajnoki mérkőzéseit és megmaradt a negyedik helyen, azonban ezt a jövő héten kénytelen lesz átengedni az SzTK-VSC mérkőzés győztesének, mivel az előbbieknél csak egy-egy ponttal vannak mögötte. A középrégió képe a héten változatlan maradt. Szenta csapatának finisze szerződéses volt, amennyiben ellenfél, a Vrhászi SC-t fölényesen verte. A SzAK ezzel a győzelmével habzsolosította magának a hetedik helyet az ősszel. A Szom-

bori ZsAK és a Szokó megmaradtak sereghajtóknak.

A vidéki I. osztályu bajnoki tabella állása:

1. Szombori Sport	8	6	1	1	23	10	13
2. Dulcsai	8	5	1	2	18	9	11
3. Sztaribecseji Szokó	7	4	1	2	17	10	9
4. Odzsaici SC	8	3	2	3	14	16	8
5. Szombori TK	6	3	1	2	11	6	7
6. Vrhászi SC	7	2	3	2	10	10	7
7. Szentai AK	8	3	—	5	7	12	6
8. Szombori ZsAK	8	2	1	6	10	20	5
9. Szombori Szokó	8	1	—	7	9	31	2

A vidéki bajnokságnak mindössze két mérkőzése van még hátra, az SzTK-VSC és SzTK-Sztaribecseji Szokó között. Mindkét mérkőzés nagy fontossággal bír a bajnoki tabella további alakulására.

Meglepetést hozott a vasárnapi futballderby Oszijeken

Slavija—Hajduk 6:1 (5:1)

I. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Avramovic (Vukovar). Az oszijekai őszi bajnoki szezon az idén még mindig meghozta a maga meglepetését, de a vasárnap lefolyt bajnoki küzdelem nagy szenzációkért hozott. Az oszijekai bajnoksapat, a favorit Hajduk SC katasztrófális vereséget szenvedett a harmadik helyezett Szlavjiától és a harmadik helyre esett vissza. A mérkőzést ideális futballidőben játszották le mintegy kétezer főnyi közönség előtt. A mérkőzés mindvégig nagyon erős iramu volt, de durvaság nélkül, ami a kitűnően bírászkodó Avramovic érdeme. Az eredmény nem reális. A Hajduk a mezőnyben egyenrangú ellenfele volt a Szlavjiának. A mérkőzést a Hajduk fiatal kapusa, Blazsekovic II. vesztette el, aki ezen a mérkőzésen védett először. A tizenhárom éves kapuslángalással küzdött és az első félidőben egyetlen labdát sem tudott fogni. Ez teljesen megzavarta a Hajdukat és minden kedv nélkül játszottak. A halveszerítéséhez hozzájárult még az is, hogy a Hajduk válogatott centere, Szivek két 11-est nem tudott értékesíteni. Ez végleg letörte a csapatot. Ettől eltekintve a győzelmet a Szlavija megérdemelte. A győztes csapathoz a közvetlen védelem — Konrad—Hrs—Pintir — kitűnően játszott. A halveserben csupán Lechner volt jó. A csatársor legjobb emberei Urhan center és Gyorgyevics jobbszélső voltak. A Hajduknál Stejter

centerhalf végzett hatalmas munkát. Ő volt a mérőny legjobb embere. Kivülre még Opravics, Glutz II., Szivek és Bartovszki voltak jók.

A mérkőzés hatalmas irammal kezdődik és már a 3. percben Antheses egy veszélytelennek látszó lövését a kapus beengedi (1:0). A Hajduk erre erősen támad. Hrs a Szlavija háttérjébe szorongatott helyzetben hátra akarja adni a labdát. Ugyanakkor kifut Konrad is és a labda az üres kapuba gurul. Ezután tízpercig a Hajduk nyomozásból fényben van és csupán a szerencse menti meg a Szlavija kapitány Stejter és Bartovszki lövéseitől. A 12. percben Urhan közelről gólt lő (2:1). A 16. percben Antheses Urhannak ad, aki szökőtetit Koszics és Antheses. Hajduk most már teljesen megzavart. Pritzer az első félidőben lő: 11-es. A hűtőfűt Szivek a kapuba lövi. A 22. percben Urhan ismét gólt lő (4:1). Végül a 25. percben Urhan beállítja a második eredményét. A második félidőben a Hajduk már jobban játszik, de mégsem tudja megakadályozni a 16. percben Dragovicot a góllövésben. Utána Bartovszki, fellélik az ötösön. A hűtőfűt Szivek mellé lövi. A Bíró Bartovszkit kiállítja feleselésért és nem engedi vissza Gyorgyevicset, aki hajlentés nélkül ment le a pályáról. A Szlavija ezután védekezésre rendezkődik be és tartani akarja az eredményt, ami sikerül is neki.

9:3 arányban a bécsiek nyerték meg a szombori birkozó-versenyt

Szomborból jelentik: A bécsi Hakoah birkozógárdája jugoszláviai körútján hétfőn Szomborban vendégszerepelt, ahol a Radnicski birkozógárdájával vette fel a küzdelmet. A verseny nagy érdeklődés mellett folyt le, a Szoboda nagytermet zsúfolásig megtöltötte a közönség. A verseny meglehetősen késéssel kezdődött, a nyolc órára összegyűlt érdeklődők még kilenckor is kénytelenek voltak a kezdésre várakozni, aminek — mint később kiderült — az volt az oka, hogy a bécsi birkozók addig nem akartak a porondra kiállni, míg le nem olvasták a kezükbe a honoráriumot. Végül kilenckor ez is megtörtént és a hatalmas adták felszárakoztak a függöny előtt, mire megkezdődtek az üdvözlőbeszédok. Dr. Blazsievac, a Radnicski elnöke üdvözölte a vendégeket, majd Hehn Jánost a Radnicski trénerét köszöntötte fel husz éves birkozó jubileuma alkalmából. Beszéde elhangzása után értékes bronzszobrot nyújtott át a jubiláns mesternek. Ezután megkezdődött a viadal.

Az első pár Gottlieb és Milovanecsev, a légsúlyból. A bécsi rögtön támad, azonban Milovanecsev fölényesen nyugodtan pariroz, majd a bécsit a szőnyegre kényszeríti. Milovanecsev parter munkája meglepő kemény és mindenki hámulatára szép fejmozgással fejétől két vállra állítja ellenfelét, de kiesik. Milovanecsev továbbra is megtartja fölényét és így tízperc perc leteltével őt jelentik ki győztesnek.

A második pár, Masirevics—Schlanger a nehézsúlyból. Schlanger ismerőse a szombori közönségnek, valamint a noviszadi Makabi tagja volt. A kezdésnél Masirevics fogást enged, a bécsi mindent próbál, de nem tud semmit keresztülni vinni. Hol az egyik, hol a másik van felül, szelbél-szelbél akciók, kar felszedés, áthúzás, roharr, fél nelson, egymást érik. Masirevics veszélyes helyzetből győnyörű hiddal szabadul, szinte hihetetlen energiával, hogy a következő percben Schlangert dobja át és vigye hídra. A közönség felugr: tuss! — de a bíró természetesen nem akceptálja. A menet tovább folyik e gyönyörű és erős küzdelemben lassanként az izmosabb és nagyobb tréninggel rendelkező Schlanger fölénye alakul ki, pontozással győz.

Heck és Bergmann a következő ellenfelek a könnyűsúlyban. Heck, ez a nagyerejű birkozó a legkínálkozóbb alkalmakat is kihagyja, fogni nem enged magán Bergmann, támadó szellemű ugyan, de nem tud fogást kapni a védőkerő Hecken, akit folyton kitől a szőnyegről. Tíz pernyi tologatás után sorsot húznak, hogy ki megy parterbe. A szerencse Heckenek kedvez. Bergmann megy le. Heck azonban nem elég óvatos és Bergmann ahdról hídra viszi. Két és fél perc után Heck megy le és Bergmann most már a szerzett ponttal kihúzza az időt s győztesként léphet le a szőnyegről.

A negyedik menetben Haas és Oksenhorn találkoztak. Közép A. súly. Nagy erővel csapnak össze. Haas partnerét szőnyegre kényszeríti, lent azonban nem tud mit kezdeni vele, míg végre félnelson fog

be és már-már sikerül átfordítani ellenfelét, de ez egy hirtelen fordulattal becsapja, kibújik alóla és lőlebe kerül. Most Oksenhorn dolgozik felül, de nem tud semmit elérni, mert a nagyerejű Haas minden fogást egyszerűen lefejt. Két pernyi tologatás után Oksenhort jelentik ki győztesnek. Inkább eldöntetlen lett volna reális.

Ötödik menet: Juhász—Birbaum. Közép B. súly. Birbaum kiváló képességű birkozó jó nevű ellenfeleivel abszolút fölényesen bánt el, bár tussolni nem bírta. Az első percben Birbaum támad és szőnyegre viszi ellenfelét, ahol Juhász nagy erejével szívósan védekezik, de így is állandóan a tuss veszélye fenyegeti, amit szerencsésen elkerül, végül is Birbaum pontozással győz. Az utolsó menetben a nehézsúlyu bécsi Hirsch nem érkezett meg időre és helyette Bergmann birkozott újra, ellenfele a közismert Meer Zsiga volt. Az egész idő alatt tologatás történt, a kétszeri parter munka sem hozott eredményt, végül is döntetlennek minősítették a menetet.

Ezzel a bécsiek 9:3 arányban győzedelmeskedtek. Végül Masirevics—Schlanger öt perces iskola-birkozást mutattak be, amit a közönség nagy tapsal és tetszéssel fogadott.

A mérkőzéseket Hehn mester mindenki meglezésére nagy körültekintéssel és hozzáértéssel vezette.

Kétszázán János Topoláról a Bácska—SzAND mérkőzésre. Topoláról jelentik: A Topolai Sport Club befejezte őszi bajnoki mérkőzéseit és a játékosok kivánságára nem kötnék le több mérkőzést. A sportkedvelők közül a vasárnapi Bácska—SzAND mérkőzésre mintegy kétszázán kérték fel a TSC intézőit, hogy jegyeikről gondoskodják számukra.

A noviszadi Teniszklub koresolyapályát. Noviszadról jelentik: A noviszadi Teniszklub a Futaki-uti pályát újra koresolya-pályának alakítja át. A koresolya-pályát melegezővel szerelik fel és esti használatra kivilágítják.

A tiszavideki második osztályu bajnokság állása. A tiszavideki második osztályu bajnokság állása a vasárnapi mérkőzések után a következő:

1. Tejla	4	4	—	—	12	1	8
2. Szentai Radnicski	4	4	—	—	10	4	8
3. Szt. Kanizsai AC	5	2	—	—	3	16	11
4. Beceji Radnicski	5	2	—	—	3	9	12
5. Adai SC	5	2	—	—	3	10	14
6. B. gradistei AK	5	—	—	—	5	0	17

Két serleget kapott a zagrebi alszövetség a vidéki csapatok részére. Csakovecrol jelentik: A zagrebi alszövetség értesítette a vidéki egyesületeket, hogy a zagrebi Hardmuth d. d. cég egy serleget ajándékozott a zagrebi alszövetség vidéki csapatainak. A mérkőzéseket kuparendszer szerint játszik le és a győztes csapat a serleget örökre elnyeri. A zagrebi Penkala d. d. cég is serleget ajándékozott fel, amelyért a vidéki városok válogatott csapatai fogják mérkőzni. A mérkőzések tavasszal kezdődnek és irántuk már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Csakoveci SK mind a két mérkőzésre benevezett.

A SzAND-hölgyek vacsorája. A SzAND hölgytagjai — mint megtört — a télen összejövetellekkel akarják fejleszteni a klubéletet és szerdán, november 6-án este nyolc órakor halvacsorát rendeznek a Bárányszállóban. A SzAND-hölgyek első társas összejövetele nagysikerűnek ígérkezik, a vacsorára mintegy ötvenen jelentették be részvételüket.

Téli sport-egyesület alakul Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi turista egyesület akciót indított, hogy a téli sportok kedvelőit egyesülthe tömörítse. Noviszad környéke, különösen a Pruska-Gora kiválóan alkalmas a téli sportok művelésére, a sportolók biztonság szempontjából azonban szükséges, hogy a téli sport művelői megfelelő pályákat építtessenek és trénerük után szakszerű kiképzésben részesüljenek. A turista egyesület ezért úgy tervezte, hogy a téli sport kedvelőit egyesülthe tömöríti és az egyesület megfelelő ski, rodlí és egyéb téli sporthoz szükséges pályát építtet. Az új sportegylet szerdán délután tartja alakuló közgyűlését a noviszadi tőzsde nagyertermében.

A Jnda Makabi nehézsúlyú szakosztályt alakít. Noviszadról jelentik: A Jnda Makabi megalakítja a nehézsúlyú szakosztályt. Az alakuló ülést csütörtökön este nyolc órai kezdettel az Elit-kávéházban tartják meg.

Az oszijekai bajnokság döntő mérkőzése. Oszijekről jelentik: Tekintettel arra, hogy az oszijekai alszövetség elvetette a vukoveci Sloga óvását a Leskováci Sport Clubbal felállított mérkőzés ellen és az oszijekai alszövetség vidéki bajnoka a Leskováci Sport Club lett, az alszövetség elrendelte, hogy az alszövetségi bajnokságért november 23-án Oszijeken játszik le a döntő mérkőzést a Hajduk és a Leskováci S. C. csapatai.

Egy oszijekai futballista jubileuma. Oszijekről jelentik: A jövő vasárnap játszik Oszijeken az elmaradt Hajduk—Gradjanszki bajnoki mérkőzést. A mérkőzésen kétszázadiszor fogja felöltöni a Gradjanszki dresszt Mayer József, a Gradjanszki kiváló centerfejezte. A vezetőség ünneplésben részesíti és értékes ajándékkal fogja megajándékozni a kiváló játékos

KÖZGAZDASÁG

Rendezik a piac-kérdést Szuboticán

A kórház mellé helyezik át az állatvásárt

A szubotici városi tanács elhatározta, hogy még e hó folyamán véglegesen rendezni fogja a piac-kérdést. A hus-, földszeg-, hal-, tej- és kenyéripac — mint ismeretes — még nemrég a Strossmayer utcában és a városház előtti téren volt elhelyezve, de miután ott kiépítették a villamosvonalat, a piacokat más uccákba helyezték ideiglenesen. Osztójcs Szelimir polgármesternél több küldöttség járt az elmúlt hónapban, amelyek részint azt kérték, hogy a piacot helyezze vissza a Strossmayer-uccába, mert az ottani kereskedők csak igen nagy bérért tudták kivenni üzlethelyiségeiket. Más küldöttségek viszont arra kérték a polgármestert, hogy a piacot a Zrinyi-térre helyezze át, hogy a piac ne legyen a város közepén. A polgármester és a városi tanács ebben az ügyben nem akartak egyedül dönteni, hanem úgy határoztak, hogy értekezletet hívnak össze és az érdekeltek bevonásával fogják rendezni a piac-kérdést.

Osztójcs Szelimir polgármester értekezésbe lépett a gazdasági szervezetekkel és ezek kiküldöttjeit csütörtök délelőtt fél kilenc órára értekezletre hívta össze a városháza kis tanácstermébe. Az értekezlet után azok résztvevői valamennyien kimennek a helyszínre, hogy ott tanulmányozzák a kérdést. Az értekezleten csak elvi megbeszélés lesz és semmiféle határozatot nem hoznak. A jövő hét folyamán a polgármester széleskörű értekezletet hív egybe és ezen az értekezleten dől el a piac kérdése.

A piac-kérdés elintézése ügyében a szubotici Lloyd is értekezletet tart szerdán este. A Lloyd vezetősége felhívja tagjait, hogy az értekezleten, amely fél kilenckor kezdődik az olvasóteremben, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Napló munkatársa jól értesült helyen megtudta, hogy a piacot a Zrinyi-téren és a Trumbiceva-uccában helyezik el. A Zrinyi-téren jövőre már csak higiénikusan felépített bódékban lehet árulni és általában nagyon fognak ügyelni a piac tisztaságára. Az állatvásárt valószínűleg a temető mellől a kórház mögötti térre helyezik át. A városi tanács ezzel kapcsolatban nagyobb tervekkel foglalkozik. Az első terv az volna, hogy a városi tanács az állatvásárolc hatalmas épületet emelne fel az eladásra kerülő sertések elhelyezésére, és így nem kellene jószágait a piacról hazavinni, ha nem adnák el. Ezenkívül a külföldi kereskedőknek és szállítóknak módjukban állna, hogy bármi kor megfelelő számú sertést vásárolhassanak a sertéspiacon tekintet nélkül arra, hogy hetivásár van-e vagy sem.

A sertés vásár felépítése után a városi tanács közraktárt fog építeni Szuboticán buza részére. Nagy gondot okoz a termelőknek, hogy nem kapnak megfelelő hitelt és ezért a kisebb földbirtokosok értéken alul kénytelenek eladni termésüket. A városi tanács a buzarakartár építésével azt akarja elérni, hogy a földművelő nép ne adja el időelőtt és áron alul buzáját, hanem várja meg, amíg megjön a buza ára és amikor külföldön vagy belsőleg legjobban el lehet helyezni.

A Napló munkatársa ezzel kapcsolatban illetékes helyen a következő érdekes nyilatkozatot kapta:

— A polgármester jóval az aratás előtt felhívta a gazdákat figyelmét arra, hogy a Városi Takarékpénztár a földműveseknek hajlandó termésükre olcsó hitelt adni. Erre a felhívásra alig néhányan jelentkeztek, ellenben a szubotici mezőgazdasági kongresszuson is azt panaszták leginkább a mezőgazdák, hogy a mezőgazdasági termelés azért nem fizetődik ki, mert a gazdák terméshitel hiányában kénytelenek áron alul és idő előtt értékesíteni termésüket. Szubotica város tanácsa most ezt a kérdést is meg akarja oldani és pedig olyképen, hogy a gazdáknak a Városi Takarékpénztár útján megfelelő terméshitelt nyújt azzal a kikötéssel, hogy a buzát a nyújtott hitel arányában a közraktárba kell szállítani. A buzát itt szelektálják modern gépekkel és a legalkalmasabb időben fogják eladni az elérhető legnagyobb áron. A gazdák a buza értékesítése után megkapják a különbözetet az eladási ár és a felvett előleg között.

Kivetették a bácskai tartomány 1929. évi kétszázalékos iskolaadóját. A bácskai tartomány értesítette a városok és községek előljáróit, hogy a kétszázalékos iskolaadót kivetették és a tartomány területén levő városok és községek között felosztották. Eszerint Szubotica 329.028, Noviszad 229.419, Szombor 117.197 dinárt fizetnek iskolaadóra. A tartomány nagyobb községei között járásként a következőképpen osztották fel a kétszázalékos iskolaadót: A szombori járásban: Kolut 6555, Sztanics 17.786, Noviszadvac 6783, Bácskibreg 4583, Bajmok 21.510, Szvetozármiletics 9602, Rigyica 10.054, Sztariszivac 24.334, Bezdán 11.885, Gakovo 4977, Krnjaja 11.620, Csonoplja 11.799. A noviszadi járásban: Novifutog 14.229, Kiszács 7637, Begacs

3814, Káty 14.558, Petrovác 20.835, Sztarífutog 13.117, Temerin 25.904. A topolai járásban: Topola 27.234, Szekics 8665, Pacsir 12.763, Sztaramoravica 20.161, Mallidjos 13.705, Bajsa 14.565, Csantavir 16.764, Feketics 13.326. Az odzsacsi járásban: Vajsza 8921, Szrpszkimiletics 7283, Pilipovo 7835, Lalic 7976, Bresztovac 10.670, Karavukovo 7155, Odzsaci 17.149, Bács 8703, Parabucs 11.469. Az apatini járásban: Apatin 28.335, Szonta 15.937, Priglevica Szveti Iván 10.907, Doroszlóvo 6727, Kupuszina 5625, Bogojevó 4165, Szviloevó 3894, Sztapár 15.377. K kulai járásban: Veprovác 7855, Torzsa 14.335, Kula 39.302, Sztarivrbász 13.268, Novivrbász 16.849, Crvenka 17.199. A palánkai járásban: Palánka 12.094. A városok és községek a kétszázalékos iskolaadót legkésőbb november 30-ikáig kötelesek a tartománynak befizetni.

A noviszadi járási utbizottság 1930. évi költségvetése. Kedden érkezett meg a noviszadi járási utbizottság átirata Noviszad városához. Az átirat az utbizottság 1930. évi költségvetését tartalmazza. A költségvetést a városházán kifüggesztették. Az utbizottság tartományi utak fenntartására 845.796.33 dinárt irányzott elő. A bizottság üléséinek költségeire 40.000 dinárt és különféle költségekre 10.000 dinárt irányzott elő. A 10.000 dinárban foglaltatik a jegyzőkönyvvezető 12.000 dináros, a pénztárnak 2690 dináros honoráriuma és 2400 dinár az előre nem látott költségekre. A költségvetés fedezésére a 13 és fél százalékos utadót fogják felhasználni. Az utadót az állami egyenesadó után számítják, amely a noviszadi járásban körülbelül 6.747.785 dinárra tehető, amely összegnek a 13,5 százaléka 910.950,93 dinárt tesz ki. A költségvetésben tehát 7.154.65 dinár többlet mutatkozik.

Virágkiállítás Noviszadon. Noviszadról jelentik: A vajdasági műkertészek egyesülete november 9-én, szombaton, a noviszadi polgári lövőde felügyelőségében virágkiállítást rendez. A kiállítást dr. Borota Branisziáv noviszadi polgármester nyitja meg. A virágkiállítás november 9-én, 10-én és 11-én egész nap nyitva lesz. A harmadik napon a kiállított virágokat és dísznövényeket elárusítják.

A noviszadi járás vámorlói malmal új örlési vámot állapítottak meg. Noviszadról jelentik: A noviszadi járás területén vámorlóséggal foglalkozó malmok kiküldöttjei pénteken Noviszadon a tőzsde heliségeiben értekezletet tartottak, amelyen megvitatták a vámorlóséggal kapcsolatos aktuális kérdéseket és tekintettel az idei alacsony buzaárakra és a buza nagy korpatalmára, elhatározták, hogy az örlési vámot ezental 16 százalékos állapotban állapítják meg, amely százalékban két százalékos porlós is bennfoglaltatik. A noviszadi járás területén levő malmok tehát a jövőben 100 kilogramm buza után 20 kiló 0-ás, 42 kiló 2-es lisztet és 22 kiló korpát adnak ki.

A szubotici adótárgyalásra beldézett adófizetők névsora. A szubotici adóigazgatóságnál most kezdődtek meg a kereseti és forgalmi adókövetések. A tárgyalásokra nem küldtek idézéseket és ezért a Napló mindennap leközi azoknak a névsorát, akiknek a következő nap tartják meg az adótárgyalást. November 6-án, szerdán a következő kézműárkereskedők adóügycit tárgyalják: Székely Mátyás, Kramer és Társa, Grossberger Nácó, Löwenthal Henrik, Sonenberg és Társa, Hegyi Fülöp, Földes Samu, Eisler Izsó, Beck Jenő, Varga András, Berényi Péter, Nesztli Andrásné, Fecskés Iván, özvegy Kovács Imréné, Kovács Birkás Kálmán, Szigeti Mór, Stein Ignác, özvegy Sipos Sándorné, özvegy Vas Ivánné, Bajke Nikoláné, Tuzsányi Józsefné, Hahn László, Slezinger Katica, Kramer Gyula, Kovács Matild, Rottler Matild, Prágai Liza, Petrik Györgyné, özvegy Mészáros Pálné, Kaufmann Ferenc, Milánkovics Károly, özvegy Vujkovics Ivánné, Garai Juliska, Szabó Illés, Mencia Mihály, Heffer Sámuel, Sonenfeld Jakab, Grün Lipót, özvegy Bartha Lászlóné, Földes Jakab, Kaderburg Miksa, Körösi Imre, özvegy Venczianer Adolfné, Deutsch nővérek, Budanovics Teréz, Krausz Simon, Bánjai Mór, Sztipanovics testvérek. November 7-én, csütörtökön a következő divatárkereskedők adóügycit tárgyalják: Montallion Lajos, özvegy Kohn Miksáné, Klopfer Ignác, Rosenzweig Manó, Basch József, Reich Adolf, Kohn Simon, Róna Miksa, Littmann testvérek, Lener testvérek, Facsar Sándorné, Freilich Sara, Wagner Ferenc, Balázs Jenő, Vukovics Grga, Kramer András, Kovács F. és Társa, Grünfeld Ármán, Frenckl Nácó, Engler Albert. »Merkur«, Schwarz József, Hütter Árpád. A vegyeskereskedők közül: Konc Dániel, özvegy Majdanovics Alojzijáné, Nikolics Lajos, Nimcevic Szteván, Oravoc Jelena, Plukovics József, Percsics Kata, Vujkovics Martin, Grosz Katalin, özvegy Boics Bogdáné, Balazsevics Joca, özvegy Antunovics Lázárné, Vida Iván, Holczer Béla, Bukvics Fülöp, Balogh Bernát, Vidics Julianna, Albin Milán, Novozsilov Szima, Zvekanov Olga, Neacsics Cilika, Muszin Margit, Erdélyi Mártonné, Müller Márton, Tumbász Béla, Reich Simon.

Legjobb hirdetési orgánom a „BACSMEGYEI NAPLO“

A beogradi Jugoszlávia Osziyeken. Osziyekről jelentik: Az ősszel szenzációs formában levő osziyei Gradjanszki tárgyalásokat folytatott a beogradi Jugoszláviával egy barátságos mérkőzés lekövetéséről. A tárgyalások eredményre vezettek és ha a szép idő még tovább tart, akkor november 24-én a beogradi Jugoszlávia Osziyeken fog szerepelni. A mérkőzés iránt Osziyeken nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Vadászat. Noviszadról jelentik: A noviszadkörnyéki erdőségeken hétfőn nagy vadászat volt, amelyen Lakics János polgármesterhelyettes, dr. Erhartics Sztanko külügyminiszteri inspektor és Kovacevics Mihajlo külügyminiszteri titkár is résztvettek. A vadászat szép eredménnyel végződött.

SZTARIBECSEJ

Sztaribecseji Radnicski—Bdescogradistei AK 3:0 (1:0). II. osztályu bajnok. Szépszámu közönség jelenlétében folyt le a két csapat bajnoki mérkőzése Sztaribecsejen a Szoko-pályán. A 30. percben a Bak szabadrugást vét, amit Kunstler góllá értékesít. A gól után a bácskogradistelek több eredménytelen támadást vezetnek. A második félidőben a becseji csapat játszik folyton erősödő szellel és teljesen védelembe szorítja a BAK-ot. A Radnicski-csapatok egy ideig hiába támadnak, mert vagy fölé, vagy mellé lönek, vagy pedig a védelem és a kapus teszik ártalmatlanná akciójukat. A 20. percben Ric fejés labdája a rosszul helyezkedő kapus mellett a hálóba perdül. A gól után még erősebb Radnicski-támadás következik. A 30. percben Rigó lövése a kapus rosszul fogja és a hálóba ejti. A Radnicskiból Sági II, Szabó és Rigó váltak ki, a BAK-ból a kapus, Nacsca és Vasas, ez utóbbi volt a mezőny legjobb embere. Lozanov bíró kitűnően vezette le a mérkőzést.

BELISTYE

Zseljezsnicsar (Osziyek)—Zseljezsnicsar SC (Belistye 6:0 (3:0)). A két vasutas csapat találkozására Belistyén nagyszámu közönség gyűlt egybe. A mérkőzést állandó fölényben az osziyei csapat nyerte. Az ujonnan alakult belistyei vasutas csapat egy percig sem volt komoly ellenfele. A belistyei csapatból a közvetlen védelem mutatott szép játékot, az osziyei csapat minden embere jó volt.

Gratiscdr SC (Osziyek)—Sport Club 4:0 (1:0). A belistyei csapat egy 11-est nem tudtt érvényesíteni.

PACSI

Postás SK (Szubotica)—Pacsiri Sport Klub 2:2. Bírő: Kulundzics. A postás csapatból Paracki, Beszedes és Szabó, míg a PSK-ból Müller, Csákvári és Bérés tündek ki.

MOL

Moll Szoko—Tesla kombinált 2:1 (0:1). Barátságos mérkőzés. A mérkőzés a Tesla-támadásával kezdődik és már az első percben gólt ér el Tihányi révén. A tizedik percben a Tesla centerhalfját, Janek I.-et fautolják és sérülten kiáll. A Tesla tíz emberrel támad tovább, de csatáral nagy balszerencsével küzdenek, ezenkívül pedig a bravurosán védő szentai kölcsönkapus akadályozza meg őket a gólszerzésben. A második félidő Szoko-főlényvel kezdődik és Macskási III. révén sikerül egyenlíteni. A gól után Mol tovább támad, de a Tesla védelem szétrombolja akciójukat. Ezután a Tesla jut fölénybe és a harmincyolcadik percben Novák védhetetlen gólt lő és a labda a lyukas hálón át a pályán tul jut, de a bíró arra való hivatkozással, hogy nem látta, nem ítéli meg a gólt. A negyvenkettedik percben Papp, a Tesla háttvédje kézzel érinti a labdát és a megítélt tizenegyest Macskási III. védhetetlenül belövi. A mérkőzés mezőny játékkal ért véget. Mindkét csapatban a csatársor volt jó.

ODZSACI

OSC—Szlóvacsiki (Bácskopetrovdc) 2:0 (1:0). Bírő Percsics Szubotica. A Szlóvacsiki négy tartalékkal állt ki. A bíró két tizenegyest nem ítelt meg a Szlóvacsikinak.

OSZIJEK

Szlávia—Sparta (Vukovdr) 9:1 (4:1). Barátságos mérkőzés. Bírő: Vukovics. A csunya idő ellenére is meglehetősen szépszámu közönség volt kíváncsi a vukovári csapat bemutatkozására. Az eredmény nem fejezi ki hűen az erőviszonyokat, mert a stílusosabban játszó Sparta nem érdemelte meg a nagyarányu vereséget. A Szlávia két tartalékkal állt fel. Legjobb embere Lechnert volt, akit egyedül irányította a csatársort és mind a kilenc gól az érdeme. A győztes csapat legjobb része a csatársor volt. A halvesor abszolút rossz volt, míg a közvetlen védelem élén Konrád kapussal kiválótt nyújtott. A Sparta legyengébb embere a kapus volt, legalább négy gólt védhetett volna. Jó volt a centerhal, jobb bekk és a csatársor. Az első tizenöt percben a vukovári csapat nyomozott fölényben szebbnél-sebber akciókat vezet és egy gyönyörű gólt ért el. Utána mindjárt a Szlávia gyors egymás után két gólt ért el a vukovári kapus hibájából. Ez láthatóan elkedvetleníti a vukovári csapatot. A Sparta egy tizenegyest nem tudott értékesíteni.

Makkabi Sport Club—Olympia SC 5:0 (2:0). Bajnoki mérkőzés. Bírő: Jelacsics. A Makkabi ezzel a győzelmével biztosította magának az első helyet. Az Olympia meglepően szép játékot mutatott, azonban a csatárok tehetetlenek voltak.

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtá: BAEDEKER

A szülők — mondta egyszer valaki — nem sokkal többet értenek a gyermekneveléshez mint az »ugynevezett« nevelők, akik igen keveset (s néha semmit se) értenek hozzá. Ezek az urak ugyanis a legtöbbször csak szerény házitánítók, akik hogy megélhessenek abban az egyetemi városban, ahol a tanulmányaikat folytatják, »elszegődnek« valamely »uribáza«-hoz kosztért, kvártélyért és mosásért — nevelőnek. A hivatásukhoz (!) persze annyit értenek, mint hajdu a harangöntéshez, s valamint ez utóbbitől nem várják a templomjáró hívők, hogy harangot gyártson, úgy azoktól a jó fiuktól se kívánja senki, hogy a gondjukra bízott gyermekeket pedagógiai kiképzésben részesítsék. A címük és a rangjuk még is így hangzik: nevelő. Működésüknek az eredménye természetesen bizonyos idő múlva jobban fog meglátszani őrajtuk, mint a növendékeiken. Ha az ily fiatalembernek van némi fogékonysága a szebb formák és a finomabb viselkedés iránt, akkor pár év múlva így fognak róla itélni a szülőfalujában:

— Nini, milyen jómodoru uriember lett belőle! Látszik hogy jó házban volt nevelő...

*

Egy érettségizett ifju a székesfővárosba készült a jogi egyetemre s az apja nemrég meggazdagodott parvenü lépéseket tett avéghől hogy fia a metropoliban nevelőt állást kapjon. Ez iparkodása közben megkérdezte tőle a szomszédja mért törekszik arra hogy fia másokat szolgáljon s idegeneknek a kenyerét egye, holott a viszonyai megengedik neki, hogy akkora havi gázsit küldhet az egyetemi polgárnak, amekkorát akar? Mire a gazdag de egyszersmind okos apa így válaszolt:

— Azért szeretném nevelőnek hozni be valami finom ur házhoz, mert ráférne egy kis jó nevelés. Ott-bon bizony nem tudott rá szert tenni...

*

A szeretet a legjobb tanító, de sokszor a legrosszabb nevelő.

*

Hat gyermeket világra hozni könnyebb mint egyet jól nevelni.

*

Nagyon is nevelni annyi mint rosszul nevelni.

*

Akit elkényeztetünk — legyen az hitvestárs, gyermek vagy barát — azt a zsarnokunkká tesszük.

*

Balvélemény, hogy akinek a jó Isten gyermeket ad, ad hozzá nevelőképességet is. Ez éppen csak anynyira igaz, mint a mondás, hogy akinek az Uristen hivatalt ad, éssz is ad hozzá. Reittentő sok a rossz tisztviselő és még több a neveléshez nem is konyító anya.

*

Az olyan anya, aki nem tudja okosan nevelni a gyermekét, nem érdemli meg, hogy anya legyen. Még is baj volna, ha csak azok az asszonyok szülnének gyermeket, akik a neveléshez is értenek. Mert akkor hihetetlenül kevés gyermek születne. Avagy ez se volna bai?... Anyiból nem, hogy ez esetben csupa jónevelésű ember volna a világon. Kevesen volnánk s a jó nevelésünkél fogva igen kevés bajt okoznánk egymásnak. Erre gondolt talán Goethe, amikor azt írta: hiszen lehetne jól nevelt gyermekeket szülni, ha maguk az anyák jónevelésűek volnának! (*Man könni' erzogene Kinder gebären, wenn nur die Mütter besser erzogen wären.*)

*

Azokat az ismerősöket tartjuk jónevelésűeknek, akik tetszenek nekünk s azokat mondjuk neveletleneknek akik nem nyerték meg a rokonszenyünket. Így magyarázható meg, hogy gvaran halljuk igen rossz modoru emberekől ezt az itéletet kiténő nevelésűekről:

— Micsoda modor! Nem kapott ez egyáltalában nevelést?

*

Lehetetlen tanítani anélkül, hogy az ember ne is tanuljon egyuttal. Egy ismerősömről konstataálták, hogy sokat tud s valaki megjegyezte:

— Nem csoda, sokat tanított.

*

A tanulásról is el lehet mondani: aki sokat markol, keveset fog. Sokfélét vagy csak többfélét egyszerre tanulni, nagyon nehéz dolog s csak igen kiváló elmének és tüneményes emlékezőtehetségnek sikerülhet. Azért, ha komoly eredményt akarsz elérni és nem vagy zseni (valószínűleg nem vagy), akkor egyidőben csak egyitét tanulj. Így nem fogsz sokat tudni, de a mit tanultál, jól fogod tudni.

*

Nők (és főleg fiatal leányok) többet és szívesebben tanulnak férfaktól mint nőktől, mert jobban érdeklődnek az előbbiek iránt, férfiak ellenben nehezebben tanulnak nőktől — ugyanezen okból.

*

Néha a legnagyobb tudós a legrosszabb tanító.

*

A tanítás egyik nagy titka: arra is megtanítani a tanítványunkat, amit magunk se tudunk. Az igazán rátermett tanító képes lesz erre, míg a kontár iskolamester azt a tudását se tudja közölni a növendékeivel, a melynek a birtokában van.

*

A tanításban legjobb módszer: a szeretet. Hogy sikerrel taníthassunk, szeretnünk és szeretettünk kell. A tanítvány egész más bizalommal lesi a tanító szavát, akit szeret, s a tanító más lelkesedéssel tanítja azt a növendékét, akit szívébe fogadott.

*

Egy előkelő athénei ur átadta a fiát Szokratesznek s kérte őt, avassa be az ifiut azokba a tanokba, amelyeket már akkor sokrateszi bölcsességeknek tartottak. Egy hét múlva a nagy bölcs így szólt a megbízójához:

— Vedd vissza a fiadat. Én nem taníthatom őt s ő nem tanulhat tőlem.

— Miért? — kérdezte ijedten a patricius. — Anynyira tehetségtelen?

— Egyáltalában nem az — felelte Szokratesz. — De nem szeret engem.

*

Tanítás közben a tanító mindig tanul, néha a tanuló is.

*

A szülők a gyermekeikkel szemben sohase teljesen őszinték s a tanítók meg a nevelők se azok. S mégis ezek is, azok is azt követelik a gyermekektől, hogy legyenek őszinték. Természetesen hiába. Majd bolondok lesznek! Ha nem egészen buták, hamar rájönnek, hogy olyan erényt kívánnak tőlük, amelyet velük szemben a jó szülők s a szakértelmes tanítók és nevelők nem gyakorolnak.

*

A gyermekekkel szemben az apa szigorubb, a családjeivel szemben az asszony igazságtalanabb.

*

Az a legjobb tanító, aki a legkevesebb árulja el, hogy tanít, s pedagógiai téren ez éri el a legnagyobb sikereket.

*

Nem a tanítóképzőkből kerülnek ki a legjobb tanítók. Rousseau és Jean Paul sohase jártak ilyen iskolába.

*

Aki önmagát jól tudja nevelni, az a mások nevelésével is könnyen fog boldogulni.

Téli csemegeszőlő
nagyban és kicsinyben, mindennemű **űszer-** és **csemegearu** jutányosan kapható
Kovács és Gelányinál
Subotica, Lajtor-palota
Tel. 8-15

Simon és Bodnár
gépjavitóműhely, vas- és részöntő
Subotica, VI. kör Tolstojeva ulica 27. szám
(Kenyérgyár melletti utca)
Elvállalunk mindenféle mezőgazdasági gépjavitást és alkatrészek ujtását
vasból vagy bármely ötvözetből
Külön osztályunk: autók, traktorok, gázmotorok, valamint az összes tüzgépek javítását speciális szerszámegyenlőken szakszerűen garancia mellett végezzük
vas- és részöntő-céknben
A beküldött rajzok vagy minták után bármilyen gépalkatrészt a legolcsóbb áron készítenek
Tel. 143 59 6

Valódi Svájci Ementhali
1 kg. 62.—
visszonteladónak vidékre is
Sugár Manó
Te. 47 Tel. 47

SZOVJETOROSZORSZAG TITKAI:

a bolsevista fődíros képe elevenedik meg előttünk a zsenidísi ILJA EHRENBURG regényében, a „Moszkvai sikátor“-ban. Ehrenburg az új orosz ifrogeneráció legjelentékenyebb alakja. Párizsban él, művei francia, német és orosz nyelven jelennek meg egyszerre. A MOSZKVAI SIKÁTOR egy zuguca életét írja le. Ott él Tanja, a „szovjetkisasszony“, aki az új szerelmi teóriák útvesztőjében majdnem a halálba téved. Pankrátov uszorsás, aki most a cservoneceket gyűjti, mint azelőtt a cári rubeleket. Juzik, a püpos mozihegedűs, aki tolsztoji szeretettel öleli magához az egész világot. Ehrenburg ismerteti és megkapó realizmussal ábrázolja a mai orosz életet, a moszkvai lakóviszonyokat, a szovjetházasságot, az új rezsim hőseit és solakját, végül a gyermekek sorsát az orosz viharban.

AZ ÁLLAT IS ÉREZ, AZ ERDŐ IS ÉL

FELIX SALTEN új regényében, a „Bambi“-ban. BAMBÍ egy kis őz. Szemünk előtt játszódik le vidám gyermekkor. Szerelme egy szép őz kisasszonnyal. Harcai az őzbakokkal és a legfélelmetesebb ellenséggel, az Emberral, aki tüzet szór és akinek sápadt arcától retteg az erdő. A Bambi kedvenc könyve lesz mindenkinek, aki szereti a Természetet és megérti az állatvilágot. Az angol fordítás, amelyhez Galsworthy itt telkesedéstől áradó előszót őriási sikert aratott.

Pénzt ér! Vigyázat!

Beváltható a Bácsmezei Napló bármelyik bizományosánál
vagy postán is beküldhető a
Bácsmezei Napló kiadóhivatalába

Füzve 30 dinár, kötve 40 dinár,
de pénz helyett kötetenkint 10 dinárt az utalvánnyal fizethet

UTALVÁNY

10 dinár ILJA EHRENBURG A MOSZKVAI SIKÁTOR

UTALVÁNY

10 dinár FELIX SALTEN BAMBÍ

Önálló üzletvezetőt keresünk

25.000-30.000 dinár kaucióval, azonnali belépésre, aki a galanterie-szaktámban teljes jártassággal rendelkezik. Ajánlatokat „Flók-vezető“ jellegre a kiadóba kérünk

1910

Olcsóbb lett a petróleum

Értesitem a t. vevőközönseget, hogy a világvilágítási szezon kezdetével a petróleum árat literenkint

Din. 5.50-ra mérsékeltem.

Kőrösi Géza
gyarmatárúkereskedés
Rudic ul. Tel. 513

Mübutor

Legjobb és legizlésebb csak

Szabadosnál

Subotica, Daničićev put 1

Versenyképes napi árak mellett ajánl elsőrendű **faszenet**, fehér darabos **meszet**, beo-
 čini portland **cementet**, pécs-szabolcsi kétszer mosott **kovácsszenet** **Révai Adolf**
 Subotica, Sokolska 2. Tel. 5-51

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

2.

Szilágyi Mihály bosszút állt Besztercén, le-
 égette a várost, amelyik nem akarta grófjával el-
 ismerni, de véres fejjel hozta vissza seregét Sze-
 ben alól, ahol a dacos százsz polgárok tüzesövel
 várták a bástyákon.

Szégyenszemre vonult el, nem birt erőt ven-
 ni a hűlen városban, pedig előbb be nagyon csu-
 folta őket.

»Spräng an de Miresch, luf an de Besch».

Déván várta a gyámfia levele, Mathias Rex
 üzenete, menne azonnal Szegedre. Kedves volt a
 levél, aminőt öccs ír a bátyjának, fii a nevelőap-
 jának, pártfogolt a pátronusának, öreg Mihály
 mégis valami nemszeretem érzéssel olvasta, va-
 lami orosz-lángot érzett rajta. A körmei nyo-
 mát legalább is ott látta lelki szemével a tenyér-
 nyi pergamenlapon. Elment Szegedre a Maros
 déli partján és ugyanannak a folyónak az északi
 oldalán pár nap múlva vitték vissza rabul Vi-
 lágosra.

Szemendria elesett, a bánági magyar sere-
 get szétverte a török, Beszterce rommá lett,
 Szeben triumfált, Szilágyi fogoly. Mátyás pedig
 a nádorra bizva a szegedi országgyűlést, sietett
 Belegrádba, a maga tizenhatsz éves kezébe vé-
 ve minden gyeplőt, hogy mentse a menthetőt.

Nyar dereka volt 1458-ban.

*

Uros elkészönt a nemesi portától, ahol olyan
 kellenül fogadták és ahonnan olyan nehezen
 bocsátották utnak. A zsebében az a poltura, amit
 a ténsasszony adott; a hátán a Jelena fonta-szötte
 varrta tarisznya, fonatos kalács, foszlós cipő,
 száraz sonka, friss túró benne, az oldalán ajándék-
 dákos, mellette biztató kotyogású cinkulacs,
 gy indult a temesvári utra, amit valamelyik öreg
 udvaros magyarázott el neki.

Mikor a sarkából kivetett kapun kilépett, egy
 leányt látott, aki egészen bizonyosan betévedt a
 házba, de aki egészen valószínűleg öreá leselke-
 lett, mert amikor hirtelen eléje toppant, a sűrű,
 selymes haja tövéig tüzlángba borult az arca.
 Alacsony növésű, de karcsu és formás kis jószág
 volt, valamelyik jobbágy növendékéánya, nem
 gyermek már, de még nem is nagylány.

— Hát te, szép hugám?

A lány most már elsápadt, reszkető dado-
 gás, értelmetlen szótagok pillettek a duzzadó
 úpró száján.

— Tán tilosban jártál, ezért nem felelsz?

— Fé-fé-félek a töröktől.

— Láttál már törököt?

— Egyszer láttam, láncon. De nagyon félek
 tőle.

— Hát félni lehet, megijedni nem kell. Lehet,
 hogy nem is kerülnek erre, de ha — ne adj Isten —
 mégis mondok egyet: van pincétek?

— Van.

— Hordó is van benne?

— Van.

— Üsd ki a hordó fenekét, bujjál a hordóba,
 egy nagy vödör bort vigyél magaddal. A hordó
 elején hagyd benn a csapot, ha jön a török, a
 bort nem bántja, ugy monda apám, de a csapot
 megereszti, hogy elfolyjon. Ha észreveszed, hogy
 csavarja a csapját, öntsd ki ezt a vödör bort,
 tovább nem keres.

— Oh hogy az Isten megáldja kegyelmedet!

— Hogy hívnak hugom?

— Évának.

— Miféle Éva?

— Hát Éva. Jobbágyának nincs más neve.
 Az apám Illés, az anyám Kata.

— Ládd-e, tudsz te egész rendesen is be-
 szélni...

— Hát ha rendes ember kérdez, mosolygott
 most már bátran vissza a kislány, de a szemét
 mégis a porba sütötte, a meleg, puha földlisztbe.

amelybe furcsa abrakadabrákat rajzolt a tétován
 huzigált formás kis barna ába.

— No hugám, kis Évike, Isten megáldjon.

— Elmégy?

— El ám, de csak most, hogy téged néztelek,
 veled beszéltem, elfelejtettem, merre is in-
 duljak Temesvárnak.

— Majd én elvezetlek.

Mint a kis cica, ugy, olyan nesztelen, olyan
 bájos-könnyen lépdelt a fii mellett, a jobb kar-
 ján szakadozott volt az egybeszabott paraszti
 köntös ujja, ahogy forgatta, emelgette beszéd-
 közben, Urosnak sejtelmes fehérségek villantak
 a szemébe és mire kiérték a kurta kis faluból,
 szoruló szívvel gondolt arra, hogy megint el
 kell válnia valakitől, akit megszeretett és akiről
 még azt sem tudja, hol lakik, mert bizony elfelejt-
 tette a falu nevét megkérdezni.

Egyszerre megállt a lány, egy magános vis-
 kóra mutatott:

— Az a házunk, gyere oda.

— Most nem mehetek, sietős az utam. Majd
 visszakerítök én még erre, de mondd meg lega-
 lább, miféle falu ez?

Nagy szemeket meresztett amaz barna szemében
 annyi gyermekies csodálkozás volt, akár az őzéhen,
 amely nem érti, miért űzi őt róka, farkas, hiuz,
 ember és minden más fenevad. Éva tekintete nyil-
 tan elárulta, hogy neki az ő faluja és abban is a
 nemesi kuria a világ közepe, soha várost, mi egyebet
 nem hallott, nem látott, vagy ha beszélt is valaki
 Budáról, Temesvárról, mese volt az csak, akár az
 óperenciák szélén az üveghegyre épített tündérpalota,
 ami szintén mese ugyan, de ki tudhatja? lehet igaz is.
 Sok csodák vannak...

Uros belemelegedett a beszédbe. Elmondta
 a leányknak, honnan jön, miket látott, mit szenvedett
 és mire a temesi füzekhez érték, már rég elfelejtette,
 hogy a falu nevével megint csak adósa maradt Éva.

Odáig kísérte a víz partján, ahonnan már
 látható az a vén diófacsoport, amelyeknek az irányában
 északnak kell fordulnia, ha Temesvárra akar
 jutni az ember. Itt megállt a lány:

— Most arra eredj, azontul mindig egyenesed,
 hogy reggel jobbról, délben hátba, estefelé balról
 érijen a napsugár.

Fordulni akart, de a fii elkapta a vállát:

— Ne siess. Fáradoztál velem, gyere vacsorázzunk
 együtt, mert ezután én egész éjjel megyek, ameddig
 a holdvilág kísér.

— Szeretted a holdat?

— Néha szeretem, néha nem. Amikor olyan
 mérges-vörösen kel fel, látszik rajta, hogy nekem
 jól aludt, hogy ököllel dörgölte ki az álmat a
 szeméből, akkor félek tőle. De amikor szelíden,
 ezüst-mosolygással biztat, szinte lekacsint,
 hogy: ne félj ember, itt a jóbarátod, aludj, majd
 én örködök, olyankor szeretem és sokszor elnézem
 a Holdembert, aki ott ül a féyes réztálon és
 citorázik.

— Citorázik?

— Az. Citorán halk, selymespuha danákat
 pöngögt, amikor fölötti fejét a mezei virág, kinyitja
 kelyhét a félős nyenyilhozám, millió kis bogár
 táncol a réten, boldogan szórja himporát a füz
 barkája és odvába buvik a buta bagoly, mert
 azt hiszi, hogy nappal van. A Hold a szereimért
 van, hiszen minden állat akkor keresi a párját,
 a mikor az ő derült arcát érzi maga felett...

Uros bőbeszédű lett és mire befejezték az
 uzsonna-vacsorát, megették azt a néhány szem
 kék földi szedret, amit Éva az ártatlan szemér-
 metlenséggel felfogott szoknyájában szedett az
 árokparton, akkorára félpofával levigyorgott rá-
 juk a koránkelő hold, akármilyen pukkadtan te-
 kintett rá vissza a lehunyo nap.

(Folytatás következik)

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetlen férlem, illetve
 atyánk

Landherr Lőrinc

clpézmester

elhunyta alkalmából részvétükkel sulycs gyászunkat
 enyhíteni igyekezték és a temetésen megjelentek,
 ezuton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Landherr Lőrincné és gyermekei

Figyelmeztetés!

Ne menjen a Funeróba
 a volt
 Hirt Pali bácsi vendéglő helyett!

Ezt azért tartom szükségesnek közzé tenni, mert
 nagyon sokan nem olvasták bucsuzómat és panasszal
 jöttek, hogy miért nem figyelmeztettem a közönséget,
 hogy onnan eltávoztam, így megkíméltem volna attól
 a kellemetlenségtől, mely őket érte. Ezuttal tehát új-
 ból értesítek mindenkit, hogy a **HIRT PALI BACSI
 VENDÉGLŐ EGYELŐRE MEGSZÜNT** és ott a Funeró
 temetkezési vállalat van, tehát ne menjen oda senki
 aki hozzám akarna jönni.

Tisztelettel

HIRT PÁL

vendéglős

13072

Ismét kapható — míg a készlet tart
295 dinárért
 14 kar. arany (f. m. jelzett) karcsattóra
 svájci, 10 köves, pontosan járó szer-
 kezettel — írásbeli jótállás mellett
GOLDBERGERNÉL
 órás és ékszerész, Novisad, Kr. Petra ul. 23.

Árverési hirdetés

Alulírott mint vb. Novosadska Štedionica K.
 Z. csődtömeggondnok, ezennel közhírré teszem,
 hogy az összes berendezési tárgyakat és ki nem
 váltott zálogtárgyakat, valamint a garázsokban
 levő 3 autót f. évi november 14-ikén délelőtt 9
 órakor a helyszínen, Futoski put 7. sz. és foly-
 tatólag Futoski put 53. sz. alatt bírósági végre-
 hajító közbenjöttével nyilvános árverésen a leg-
 többet ígérőnek eladom. Az eladott tárgyak kész-
 pénzben fizetendők ki és azonnal elszállítandók.

Közelebbi felvilágosítással alulírott szolgál
 az érdeklődőknek. A zálogtárgyakat f. évi no-
 vember 12-ikén d. u. 5 óráig lehet a csődtömeg-
 gondnoknál, Futoska ul. 7. sz. alatt (az udvar-
 ban balra) kiváltani.

Novisad, 1929 október 29-ikén.

Dr. Jocić Milorad ügyvéd,
 csődtömeggondnok.

13114

Felhívás!

Szócsin Nikola Szent-Andrija rőtöszületét átvenni
 szándékozom. Felhívom tehát nevezett cég hitelezőit,
 hogy követeléseiket nálam legkésőbb november 12-ig
 szíveskedjenek bejelenteni, mert a későbbi bejelentése-
 ket nem vehetem figyelembe.

Rónai Jenő,

Subotica

13101

Figyelmeztetés!

Ezuton figyelmeztetek mindenkit, különösen
 pedig a bankokat, hogy fiamnak Nesztika Spaić,
 lakik Šebešić, 99. sz. alatt, senki ne hitelezzen, sem
 kölcsönt ne nyújtson, mert azokért semmiféle
 felelősséget nem vállalok és azokat nem fize-
 tem ki.

Subotica, 1929. november 4.

Spaić Blaško és felesége
 sz. Marta Sakalina

13062

Az őszi és téli divatújonságok, **alpok, sapkák, pulloerek, sálak, keztük, nyakkendők** nagy választékban raktárra érkeztek ki **Braća Stipančević**
 Subotica, Aleksandrova ul. 9. Korzó

Ne vegyen tűzifát, kokszt és szenet addig, **Vujkovics J. és Társa cégtől**
amíg nem kér ajánlatot **Jukičeva ul. 41** **Telefon 6-69**

Értesitem a t. vevőket, hogy egy megszünt
rőfősárúüzlet

teljes raktárát

igen jutányosan sikerült átvennem és ezen első-
rendű gyártmányú árukat helyszüke miatt

rendkívül olcsón

nagyobbrészt feleárban árusítom.

Ez a raktár tartalmaz:

Selymeket, bárcenyokat, plüssöket,
Női-kabát-, kosszül- és ruhaszöveteket,
Férfikabát-, nadrág- és öltönyszöveteket,
Barchentokat, flanellokat, zefíreket,
Vásznakat minden szélességben és minőség-
ben,
Ágyterítőket, paplanokat, asztalneműket,
Kendőket és minden egyéb rőfősöcciket.

Maradékok minden elfogad- ható árban!

Ritka előnyös bevásárlási alkalom őszi, téli
és már a karácsonyi szükséglet beszerzésére.

Rőfős- **LÖWINGER** Novisad,
és divatárak **Kr. Petra 19**

„CHRYSLER 50“ AUTÓ

kifogástalan, üzem-
képes állapotban,

JUTÁNYOS ÁRON ELADÓ

Megtekinthető: Novisad, Temerinska ulica
1. szám alatt

Üzletáthelyezés

Van szerencsém a n. é. közönség tu. órára adni,
hogy öt év óta fennálló **nyakkendőüzem-**
met Futoški put 26. szám alól **Fu. oš i put 5.**
szám alá **helyeztem át** és a kicsinyben való
árusítást is bevezettem.

Kiváló tisztelettel

Surány Jakab, Novisad

Az Ön neve a sötétben is világít!

világító névjegy és ajtóablak rádióaktív betűkből, orvo-
sok, irodák, szállodák, magánszemélyek, stb. részére.
Világítógombok villanykapcsolók részére!
Nem kell többé keresni a villanykapcsolót a sötétben.

Képviselet egész Jugoszláviára

Nikola Krausz Novisad, Jevrejska 18. Tel. 23-25

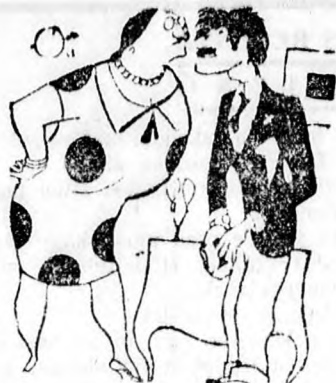
Képviselek és viszonteladók kerestetnek

FILCKALAPOK

már 100 dinártól
kaphatók

Kauferné Löwy Klári
kalapszalón, Kralja Petra park 10
Legujabb modellek, olcsó árak!

KINTORNA

— Azt mondtad, hogy csak egy korsó sört iszol
és tíz órára itthon leszel.

— Tévedtem. Tíz korsó sört ittam és egy órára
jöttem haza.

*

Fiu: Miért van az, hogy a szép leányok egy-
szersmind rendszerint buták is?

Leány: Szépnek azért kell lennünk, hogy a fér-
fiak belénk szeressenek, butáknak pedig azért, hogy mi
szeressünk a férfiakba.

*

— Hallod-e, mama, a tanító ur se lehet ám valami
orós a történelemben.

— Hogyan gondolod?

— Mert tölem kérdezte, hogy mikor volt a wa-
terloó ütközet.

*

A páciens így panaszkodik az orvosnak:

— Jaj, doktor ur, rettenetesen szenvedek. Öljön
meg.

— Nincs szükségem tanácsokra. Én tudom a köte-
lességemet.

*

Ferj: A legnagyobb tökéflők rendszerint a legjobb
leányokat kapják feleségül!

Feleség: Ó, te hízolgól!

Olcsó árak

Olcsó árak

Divatos

Izlésos

Tartós

Elegáns

Bressburger
DIVATCÍPO KÜLÖNLEGESSEGEI

Allandó nagy raktár a
legmodernebb saját ké-
szítésű cipőkből

Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Olcsó, elsőrendű kivitelű STYLBÜTOROK

kivételes árak, fizetési kedvezmények
az 50 éve fennálló

Hoffman Mihály özvegye

lakásberendezési vállalatnál Subotica Aleksandrova ul.
2 valódi masszív sárgaréz templomi csillár
és 16 falikar alkalmi áron eladó

Ha már mindent megpróbált

és semmi sem használ, úgy
vegyen egy üveg valódi

„OROSZLÁN“

menthol sósborszeszt

A valódi mentholos „Orosz-
lán“ sósborszesz a csuizt,
köszvény, reumát, szaggatást,
főfájást megszünteti, idegeit
felfrissíti.

MINDEN HÁZBAN
NÉLKÜLÖZHETETLEN

A vajdaságok kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

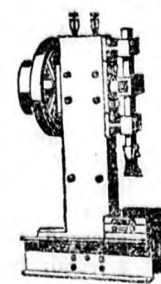
Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegeyi Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

Fahasítógépeket és kőrfűrészeket

gyárt és azonnal szállít
Neukomm Bálint Fiai
gép- és rézműárugyár, vas- és
fémöntöde, VRŠAC

Telefon 54.
115 9

Táviratcim: Neukomm Sirovi, Vršac

Vukovics Gerő Subotica - Főtér

A hatóságilag engedélyezett végeladás még mindig tart. Óriási választék férfi fehérneműben, nyakkendőkben, LBO selyem-, fűtőhasnyálkban és zeknikban, Jaeger-árúknban, valamint HABIG, BORSALINO, PANIZZA, GYUKITS és egyéb gyártmányú férfikalapokban. Tekintse meg irra a aimat is győdjé: meg milyen leszallitott áraimról. Az üzre rendelt árukat át kell vennem s így naponta friss áru érkezik. Teljes üzletberendezés és portál eladó

Naptárárusítók figyelmébe!

Mi a Minerva Naptárak tiz legfőbb előnye minden más naptárral szemben s mi biztosítja ezek kelendőségét?

1. Olcsóbb, mint a többi kalendáriumok.
2. Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak. Több olvasnivaló van bennük.
3. Ami benne van, azt a legjobb írók írták, a képeket a legjobb rajzoló rajzolták. Tartalmuk érdekes, tanulságos és hasznos.
4. A Minerva Naptárak kiállítása tetszetős, művészi.
5. Minden naptárhoz ingyen regény van hozzáfűzve.
6. Mindegyik naptár szövegrésze más és más.
7. Tanulságos és érdekes képek egész tömege van minden naptárban.
8. Sok hasznos és érdekes tudni való van bennük.
9. A Minerva naptárakban foglalt adatok pontosak.
10. A naptári részben az ünnepek vörös betűkkel vannak feltüntetve. A napkelte, holdkelte, névnapok, vásárok jegyzéke pontos és megbízható.

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak így biztosíthatja, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

"MINERVA" NAPTÁRAK

szétküldése megkezdődött. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Képes Családi Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szíve Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegu s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Subotica

Író- és számozógépek
vétele és eladása
Betétek, hengerek stb. alkatrészek olcsón
Javítások legolcsóbban

Gémes!
special írógép-mechanikusnál,
Subotica, Pajz Dobanovának ul. 8

Nemes GESZTENYE
legolcsóbb napi árban
Ceizler Károly cégnél
Subotica 12498

SOMBORBAN a BÁCSMEGYEI NAPLÓ részére
hirdetéseket
Dr. Szántó Miklós
Kralja Petra ulica (Bajai ut) 45. vezsz fel
Telefonszám 341

Ha gallérját, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 4659

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Stara Moravicán a BÁCSMEGYEI NAPLÓ részére hirdetéseket felvesz
Lovas Mihály
bizományos

BUTORT
izléses és jó kivitelben méltányos árban, részletre is készít

Fister Gusztáv
műbútorasztalos
Subotica, Barátok temploma során 2.66

CSANTAVIREN A BACSMEGYEI NAPLÓ részére
HIRDETÉSEKET országos díjazás szerint FELVESZ
DÉR ANTAL
a Jác megyei Napló bizományosa

Tűzifa
Bükk, nyír, tölgy és fenyő fevővel és vízhozóval
100 kg.-ként
38.- dinár
Kokoz és a többi tüzelőanyagok a legolcsóbb napi áron; va onvételre nagy kedvezmény.

J. E T V E Š
tatelep
Sava Tokolca (Hilasi) ut. 23.

Hirdetéseket
Sentán a Bácsmegeyi Napló részére
Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel

Árnyékoság
olcsóbb mint az orvos és a patika

ALBUS

mosdószappan

kapható minden kereskedésben

»TRETORN«
naponta 30.000 pár
sár- és hócipőt
állít elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megelégedéssel.

Vegyen
Ön is még ma
»TRETORN«
sár- és hócipőt, mert ezek a legjobbak.

Bajmokon
a Bácsmegeyi Napló részére
hirdetéseket
Bajmokon József bizományos vesz fel

Olcsó árak! **Fűzők** Olcsó árak!
orvosi rendelésre, **haskőtők** a legmodernebb kivitelben
Gutai-nénál, VII., Ostojićeva ul. 15

HERSON
Subotica, Aleksandrova ul. 15
Speciális bőr-KEZTYÜ
női és gyermek-FEHÉRNEMÜ
Szűz. Bőrkeztűk eladása és munkeszerű javítása, tisztítása. Mindennemű fehérnemű készítés és rendelése. Varrás díszített anyagból is. Nagy választék, mérsékelt árak. 0378

WEITZENFELD
DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinag, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

LIFKA-MOZI

Hétfő, kedd, szerda

2 szenzáció! **Rekord műsor!**
Albert Paulig — Dina Gralla
Megszökött menyasszony
 kacagás, vidámság, elegancia filmje.
William Boyd — Sue Carol
 merész iramu izgalmas attrakciója
Felhőkarcoló szerelem
 Előkézzületben a legszebb **NAGY KATÓ** film
 Bakfisközjáráság.

LEVELEZÉS

Szubotica. Én félek és azért nem... Édes kis Angyalom, én Téged féltetek. Szegyenlem gyávaaságom, — de honnan vegyek annyi bátorságot? Inkább Te... F... 88. Ezer csak. 13110

Csinos, kékszemű urileány levelezne diszkrét fiúval. Leveleket 'Téli álmok' jelígre a kiadóba kérek. 13050

HÁZASSÁG

Kizárólag vagyonos diplomás urak és hölgyek házassági ügyében biztos sikerrel, diszkrétén eljárók. Cim a kiadóban. 11587

FOGLALKOZÁS

Gyakornok, szerb, magyar, német szóban és írásban perfektt, állást keres azonnali belépésre. 'Szorgalmas' jelíge alatt a kiadóban. 12781

Házmenter azonnalra kerestetik. Kiss István, Majšanski put 58. 13062

Magános nő, szolid. 35 év körüli, mindenesnek kerestetik fiatal házaspárhoz szerényebb fizetéssel. Jó bánásmód biztosítva. Sombor, Uránia, postfach 30. 13105

Gazdaszony-szakácsnő keresek, ki már gazdaságban önállóan működött. Ajánlatot 'Gazdaszony' jelígre a kiadóba kérek. 13103

Kereskedelmi iskolát végzett, gépíráshoz jártas, itt szükséges három nyelvet tökéletesen tudó tisztviselő állást keres. Cim a noviszadi kiadóban. 13111

Műszaki számítások, rajzok és tervezések elkészítését, valamint könyvelés és levelezést szerb, magyar és német nyelven délutáni órákban itt helyben elfogadják. Cim a kiadóban. 13122

Mindenes szakácsnő kerestetik 15-ikére. Scotus Viator 14. 13120

Gépészt

keresek fatűzeléses 100 lóerős szivógázmotorhoz és generátorhoz. Csak elsőrangú erők nyujtsák be ajánlataikat a családi állapot megjelölésével. Ing. Kornel Friedmann, Zagreb, Smičklasova ul. 22. cimre. 13021

Társat keresek 100.000 dinár készpénzzel jólmenő vas- és fémműves üzlet megvételére. Csak személyesen tárgyalok. Cim a kiadóban. 13051

Keres üzletvezetőt

nagyobb hazai vállalat Vojvodinában fiókja részére. A fiók átlagosan 500.000 dinár értékű áruval rendelkezik a az üzletvezető önállóan vezeti ezen fiókot. Sükés óvadék 50.000 dinár készpénz, havi fizetés 2.000—4.000 dinár vagy a tiszta haszón 50%-a. Csak komoly és szorgalmas ajánlatot kérek. Szakismeret nem szükséges, csak a kereskedelem terén kell járassággal bírnia. Ajánlatot közönséges levélben Senta, Postafiók 26. 13125

Pincér- és cselédhelyes ügynökség keres és ajánl mindennemű elsőrendű személyzetet. Freudenfeld Viljem, Pančevo. 12970

Fiatal rőtös- és rövidáru segédet keresek azonnali belépésre. Lakás, étellemezés a házában. Csak feltétlenül ügyes segédek jelentkezzenek. Fényképes ajánlatok Ljudevit Berger, Zmajevac (Baranya) címre köldendő. 13031

Kocsis éves bizonyítvány nyilat, utazáshoz a Vojvodina területén, folyó hó 15-ére felvételük: Hütter Árpád rövidáru-nagykereskedésében, Szubotica. 13088

VÉTEL-ELADÁS

20 -os koronabonokat minden összegig veszek. Léderec Dezső, Sombor. 13102

Bankzálogédelakat veszek, érték a legmagasabb árat fizetem. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9. 13116

Egy darab 1. számú Wertheim-kassa jutányos áron eladó. Zagrebačka ulica 17. 1033

Gyapjufonalat kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállít Karl Pralog, Ljubljana, Gospodska ulica 3. 12128

Eladjuk 150 q örökpelessé gőzmalmunkat. Érdeklődőknek személyes megbeszélést ajánljuk. A malom esetleg bérbé is kiadjuk. Prvi Suhopolski Paromlin, Suhopolje (Slavonija). 13107

Automatikus motor vámmalom, jól felszerelve, havi forgalom 12—15 vagón gabona, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, esetleg a malom fele vagy negyedrészre is, vagy bérbé adó. Cim a kiadóban.

Női téli, szikabátok, ruhák, pongvolák, gyermekköpenyek legolcsóbb alkalmi árban. Speciális konfekció árúház. Ostjék I. Strossmalerova 4. 11799

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagsága és elvárt költsége azonos. Legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Csak felhívást jellegű leveleket továbbítunk. Kérleképpen a hirdetésre vonatkozó feltételeket olvassuk el.

Az egész család napl szórakozása:

színház, koncert, kabaré és nyelvtanulás
1/2 dinárba kerül

CENTRÁL RÁDIÓ villanyrádióival
TELEFUNKEN gyári képviselő

Nagyon olcsó pénzkölcsönt

kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitel 10—15—20 éves lejáratra. Írásbeli felvilágosítást szívesen és bármikor adunk. Előnyös feltételek és azonnali elintézés. — Képviselek minden helységben felvételnek 13024

Gradjanska Banka K.D.
 Subotica, Pašiteva ulica 12. (Gőzfürdő épületben)

Előrendő uradalmi tej házhoz szállítva kapható Connen, Preradovičeva ul. 18, telefon 12. 13071

Usaládi ház, teljesen új, szabad kézből eladó. Vindovanska 20. 12969

20%-os koronabonokat veszünk. Puka stedična i zalozni zavod d. d. Ostjék, Desatičina ulica 27 11802

Olcsóbb mint bárhol, csakis Földes Samu ruháruházában, Szubotican Rudics ucca gyümölcs piac. (cajati ház). Férfi öltöny 800 dinártól, férfi télikabát 350 dinártól, gyermekruha 150 dinártól, női télikabát 325 dinártól, borkabát 850 dinártól, elegáns raglán 600 dinártól, plusbéléses sálgaléros, rövid angol bunda 800 dinártól és városi bunda 1400 dinártól. Nagy választék felöltökben, trenchkotokban, utazóbundákban (kocsira, autóra) gyermek télikabátokban. Tessék meggyőződni. Ügyeljen a címre. 12998

Cca 20.000 darab 1 éves lacemete (ősi és sárgabarack) garantált fajtiszta kicsinyben és nagyban, azonkívül cca 24.000 darab gyökéres szőlővessző eladó. Érdeklődni lehet A Munka kiadóhivatalában, vagy a helyszínen övezgy Pertič Ernőnél Subotica. Kopunovičeva ulica 66. Vermes-tele SzAND-pályával szemben. 12318

Nemot, fajtiszta gyümölcsfákat, diszcserejéket, bokor és futórózsákat ősi szállításra ajánl a Vajdaság legelőgib kertésze. Kérje ősi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiza. 12351

Fűszk orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben **Gutajacnál**, VII. Ostojičeva ul. 15. 10953

Modern hálószoba

csontszinű, alig használt, továbbá, szőnyeg, csillár, képek, háztartási holmik, olcsón eladók. Zmaj Jovin trg 3. 'Minerva' palota. 13065

Kátránypapír, börtetőfedő, parafás falszigetelőlemez és vasgerenda bármilyen méret raktárról kapható. — Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Óriási raktár atlaszokban, klotokban, nyersanyagokban

PAPLANIPARNAL
 Korszón, Rossija Fonciere palota. 12408

Modern, emeletes házam, a város legszebb és legforgalmasabb helyén elköltözés miatt jutányosan eladó és azonnal átvehető. Vukovits Gerő, Szubotican, Főter. 12570

Danica

cipő a legjobb hazai gyártmány. Kapható: Subotican, Aleksandrova ul. Sentán R. Drágin divatüzletében városi ház épület, Novi Vrban Dierler József divat- és rövidárukereskedőnél a fő utcán. 12570

Szőlő

evenkás, eltevésre igen alkalmas, kicsinyben egykint 3.50 dinárért kapható Piukovits József központi irodájában Jelacičeva ulica 4. 11971

Jugoszláv Bank Subotican elad 3 lánc homok szőlet egyben vagy részben igen előnyös feltételek mellett förtelészésre. A vételhez pénz nem szükséges. Rővebb felvilágosítással az igazgatóság szolgál. 12816

VÁROSI MOZI

Hétfő szerda
 Kettős műsor!
 LOIS MORAN, a gyönyörű filmesvilág két slágerfilmje
Földi paradicsom
 Egy német kőművő kávéháza az angol háborúban
 Főszereplők: GEORGE O'BRIEN és LOIS MORAN
Az éjjeli kalóz
 Egy nagy szerlem története. Főszerepők:
 VICTOR Mc. LAGLEN, LOIS MORAN és NICK STUART
 FOX FILM

Bácskai községben egyedülálló malom felérésben olcsón eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 12966

Szivógázmotor, 14 HP, legmodernebb kivitelű, azonnali használatra készen, eladó. Megtekinthető Gere Jenő gépműhelyében, Faticsen. 13019

Fűrészelt tölgy- és bükkfát 100 métermázsánként 1800 dinárért szállítok franko bármely állomásra. Kereskedőknek nagy engedmenyt adok. Danilo Ivkov, Szlapár. 13033

KÜLÖNFÉLE

Kisebb borbélyüzletet házszoborba kívinnék, csakis Subotican. Címeket 'Megbízható' jelígre a kiadóba kérek. 13066

Vendéglőt elszámolásra átvenne hozzáértő házaspár. Keller Ádám, Labor-palota, Subotica. 13065

Háromszobás lakás, mellékkeliségekkel, egy ötszobás, fűdőszobás lakás azonnalra kiadó. Cim: I. Brozova ulica 10. 13121

Kétszobás lakás, a törvényszéknél azonnalra kiadó. Érdeklődni Sienkivičeva ulica 14. 13119

URAIM, igaz, hogy vannak helyek, ahol olcsóbban megberetválkozhatnak, de nem célszerű dolog archörökön takaróskodni. Keresse fel alkalomadtán uri fodrászüzletemet, ahol szakszerű, higienikus kiszolgálásban részesül. Árak: Bérletjegytiz számmal diákoknak 20, városi és állami tisztviselőknél 25 dinár. Tehát 2, illetve 2 és fél dinárért már

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 12168

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 12168

Két egymásbanyiló különbejáratu butorozott szoba 15-re kiadó. Zmaj Jovina 12 13076

Háromszobás lakás kiadó. VIII. Zeleznička ul. 12 13117

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. VIII. Zeleznička 10. 13070

'Palma' cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. 'Palma' cipőárúház Iluspiac, volt Mácskovics-ház. Gyermek iskolai cipők nagy választékban. 10706

Ültessen egész gyümölcsfát. Kérjen árjegyzékét és rendelje meg idejében szükségletét **Bednarz-féle** faiskolában, **Stara Kanjiza**. 12385

Seakism állíthatja magáról, hogy tökéletes szép. Arcát üdév és alabástrom simává egyedül a Kovács-féle nagyonyedi arckenőcs és borax-szappan teszi. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herzl-drogéria, Subotica. 3101

'MAGDOLNA' állati táplálást hizlal, csontosít, a vért tisztítja, a gyomrot és beleket rendben tartja, az emésztést elősegíti, vérszót mentesít, minden állat szívesen fogyasztja. Naponta egy kanállal adagoljunk a nagy állatoknak, 1/2 kanállal malacoknak és baromfinak az abrakba vagy moslékba keverve. Lepom-bált, kis zsákokban kerül forgalomba, minden zsákban adagoló kanál és használati utasítás. Állatorvosi felügyelet alatt készült. Szuboticai főlerakat és árusítóhely Hercl drogéria, Aleksandrova ulica. 12795

A dohányzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapasztillák legjobban beváltak. Dobozonként 80 dinár. Postai szétküldés: Blum gyógyszerár, Szubotica, főpostával szemben. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11070

A főuccán egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vízvezetékkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nélkül azonnalra kiadó. Felvilágosítást nyujt 'Dunav' biztosító Vilsonova ul. 11. 7821

Követitjük a legelőgib idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolitikai, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés, lírno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 12168

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 12168

Ha reumájától szabadulni akar, használja a világ-szerzte elismert póstyéni iszapot. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Szubotica, főpostával szemben. Kérjen prospektust. 11070

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegekben. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9. Subotica. 12168

Legjobb és legbiztosabb fertőtlenítő szer a „BRIXOL“!